

KERKENBELEIDSPLAN STAD GENK

*redactie 14 februari 2025:
na overleg CKB - Stadsbestuur*

17 juni 2025

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	2
INLEIDING	5
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	7
2. FICHE PER KERKGEBOUW	7
DE KERKEN VAN PASTORALE EENHEID EMMAÛS GENK-ZUID	8
2.1. Sint-Martinuskerk in Genk-Centrum	8
2.1.1. Identificatie	8
2.1.2. Beschrijving	8
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	10
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	10
2.2. Onze-Lieve-Vrouw van Fatimakerk in Bret-Gelieren	12
2.2.1. Identificatie	12
2.2.2. Beschrijving	12
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	15
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	16
2.3. Kerk 'Maria Moeder van de Kerk' in Kolderbos-Langerlo	17
2.3.1. Identificatie	17
2.3.2. Beschrijving	17
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	19
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	19
2.4. Sint-Jozefkerk in Sledderlo	20
2.4.1. Identificatie	20
2.4.2. Beschrijving	20
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	22
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	22

DE KERKEN VAN PASTORALE EENHEID SINT-BARBARA GENK-NOORD	23
2.5. Christus Koningkerk in Waterschei.....	23
2.5.1. Identificatie	23
2.5.2. Beschrijving	23
2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	31
2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	31
2.6. Sint-Albertuskerk in Zwartberg.....	32
2.6.1. Identificatie	32
2.6.2. Beschrijving	32
2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	37
2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	38
2.7. Sint-Jozef-Werkmankerk in Hoevenzavel.....	39
2.7.1. Identificatie	39
2.7.2. Beschrijving	39
2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	40
2.7.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	41
DE KERKEN VAN FEDERATIE GENK-WEST	42
2.8. Heilig Hartkerk in Winterslag.....	42
2.8.1. Identificatie	42
2.8.2. Beschrijving	42
2.8.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	43
2.8.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	44
2.9 Sint-Jan Baptist de la Sallekerk in Boxbergheide.....	45
2.9.1. Identificatie	45
2.9.2. Beschrijving	45
2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	48
2.9.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	48
2.10. Maria Gorettikerk in Bokrijk	49
2.10.1. Identificatie	49
2.10.2. Beschrijving	49
2.10.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	50
2.10.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	50

2.11. Sint-Eventiuskerk in Winterslag.....	51
2.11.1. Identificatie	51
2.11.2. Beschrijving	51
2.11.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	52
2.11.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	52
2.12. Onze-Lieve-Vrouw Rozenkranskerk in Termien	53
2.12.1. Identificatie	53
2.12.2. Beschrijving	53
2.12.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	56
2.12.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	56
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	57
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie.....	57
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	64
BESLUIT	65

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de stad Genk.

Voor pastorale eenheid Emmaüs Genk (Genk-Zuid)

- Sint-Martinus Genk-Centrum, Berglaan 1, 3600 Genk
- Onze-Lieve-Vrouw van Fatima Bret-Gelieren, Zagerijstraat 53, 3600 Genk
- Maria-Moeder van de Kerk Kolderbos-Langerlo, Kastertstraat z/n, 3600 Genk
- Sint-Jozef Sledderlo, Sledderlo 37, 3600 Genk

Voor pastorale eenheid Sint-Barbara Genk (Genk-Noord)

- Christus-Koning Waterschei, Duinenlaan 2, 3600 Genk
- Sint-Albertus Zwartberg, Kerkplein 2, 3600 Genk
- Sint-Jozef Werkman Hoevenzavel, Minderbroederstraat 2, 3600 Genk

Voor federatie Genk-West:

- Heilig Hartkerk Winterslag, Evence Coppéeplaats 2, 3600 Genk
- Sint-Jan Baptist de la Salle Boxbergheide, Sint-Jan Baptistplein 3, 3600 Genk
- Maria Goretti Bokrijk, Dr. Lorierstraat 9, 3600 Genk
- Sint-Eventius Winterslag, Noordlaan z/n, 3600 Genk
- Onze-Lieve-Vrouw Rozenkrans Termien, Rozenkranslaan 47, 3600 Genk

Het volgende traject werd afgelegd om tot dit kerkenbeleidsplan te komen:

- Update van de pastorale plannen: september-december 2023
- 10-1-2024: extra vergadering CKB:
 - doornemen van de pastorale plannen (Genk-Noord ontbreekt)
 - opstellen van het verdere actieplan
- Vraag aan kerkfabrieken naar update van infofiches uit het huidige KBP, voor 1/3
- Vergadering CKB 13 maart 2024: alle fiches zijn ontvangen; werden verwerkt door expert CKB Christos Knieper
- Vergadering CKB juni 2024: verdere afwerking van voorstel KBP
- 23 oktober 2024: samenkomst met de kerkraden, bespreken van ontwerp toekomstvisie
- CKB 10 december december 2024: afronding voorstel nieuw KBP
- 14 februari 2025: overleg CKB – Stadsbestuur, met bemerkingen vanwege de stad

Nog lopende:

- afwerken van de tekst, in overleg CKB – stadsbestuur – bisdom
- maart of april: goedkeuring door schepencollege – vastleggen van het financiële kader in functie van het opstellen van de meerjarenbudgetten
- vanaf juni: goedkeuring door gemeenteraad en bisschop

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de stad Genk, het centraal kerkbestuur van Genk en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Hasselt op datum;
- door de gemeenteraad van de stad Genk op datum.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

2. FICHE PER KERKGEBOUW

DE KERKEN VAN PASTORALE EENHEID EMMAÛS GENK-ZUID

2.1. Sint-Martinuskerk in Genk-Centrum

2.1.1. Identificatie

Naam: Sint-Martinuskerk

Geografische ligging

- Berglaan nr. 1, 3600 Genk, Genk-Centrum
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Genk Sint-Martinus

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Martinus

Bescherming(en)

- niet beschermd als monument
- is vastgesteld als bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Martinus. Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009 (ID: 21611)

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Groots opgevatte, doch vrij traditionele kruisbasiliek, gebouwd in 1952 - 1954 naar ontwerp van architect M. De Paepe.

De plattegrond beschrijft een vierkante toren, ten oosten van de voorgevel, een driebeukig schip van vijf traveeën, een transept met zijportalen en een koor met vijfzijdige sluiting. Gedrukte, massieve volumes van baksteen onder zadeldaken. Smalle, gekoppelde spitsboogvensters. Hoge toren met vier versnijdingen onder tentdak, sterk verticaliserend in tegenstelling tot de andere delen. Overwelling door middel van een bakstenen spitstongewelf op dito pijlers.

De voornaamste kenmerken van het gebouw zijn de kolossale afmetingen: 60 meter lang en 25 meter breed, met een spanwijdte van 34 meter over de middenbeuk.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: Parochiekerk Sint-Martinus, Inventaris Onroerend Erfgoed

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Bouwfysische toestand

De kerk verkeert over het algemeen in een goede staat.

Recent uitgevoerde werken:

- herstel daken en gevels
- hekken rond de kerk en tralies voor de ramen
- renovatie van de crypte tot ontmoetingscentrum (2014)
- hernieuwing kerkinterieur (2018)
- het openstellen van de kerk (2019)
- vernieuwing van de verwarmingsinstallatie (2019)
- aanbrengen van geluidsabsorberende pleister (2021 en 2022)
- dringende herstellingen aan de daken (2020 en 2021)

Bij de inspectie van Monumentenwacht van 2019 bleek dat er ernstige zorgen zijn rond de daken van de kerk. De kerkfabriek vroeg een extra-rapport aan in 2021. Op basis hiervan zullen vermoedelijk in 2024 een eerste reeks werken worden uitgevoerd. Wellicht is er daarna nog een tweede reeks werken noodzakelijk.

c) Architecturale mogelijkheden

De kerk heeft vele mogelijkheden.

De kerkruimte is in 2019 opgefrist en heringericht. De hoofdfunctie blijft eredienst. In de doopkapel en de kruisbeuken zijn tentoonstellingskasten aangebracht, en achteraan in de kerk is een balie gebouwd, om tentoonstellingen mogelijk te maken (in het kader van 'open kerk', van Pinksteren tot einde september). Er zijn bewakingscamera's aangebracht. De Sint-Jozefskapel is dagelijks toegankelijk (eveneens met camerabewaking). Achteraan in de kerk is er een toilet.

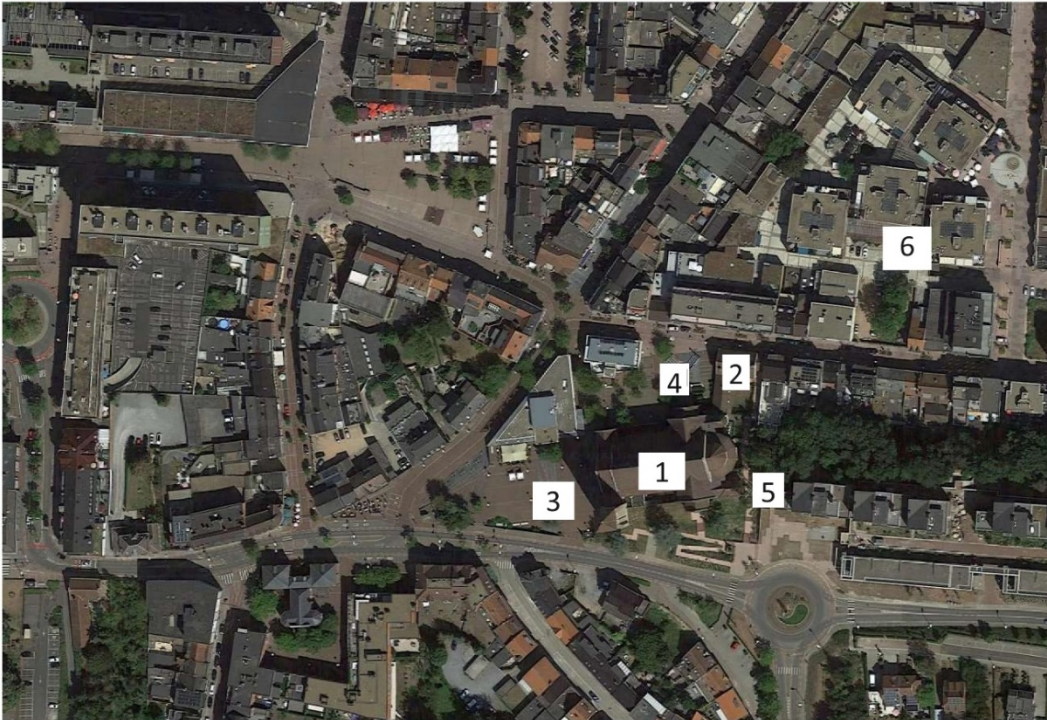
Naast en boven het portaal en in de toren zijn nog mogelijkheden. Er zijn meerdere bruikbare ruimtes zoals het misdienaarslokaal, de ruimte in de toren - bijvoorbeeld voor tentoonstellingen.

De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

De toren is verlicht en de klokken luiden. Een volwaardige beiaard wordt wekelijks, op donderdag en op feestdagen bespeeld door de stadsbeiaardier.

In de Crypte (de helft van de verdieping) bevindt zich een grote weekkapel en zijn er catecheselokalen/vergaderlokalen, een keuken, sanitair en bergruimte. Alles is heel recent verbouwd (2014). In de andere helft van de kelderverdieping zijn de Scoutslokalen.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

*1 Sint-Martinuskerk * 2 Dekenij * 3 Kerkplein * 4 Crypteplein * 5 nieuwe doorgang Berglaan-Molenstraat * 6 Shoppingcentrum*

De Sint-Martinuskerk ligt in het (commerciële) stadscentrum. Onder het kerkplein ligt een grote overdekte parking. Aan de achterzijde van de kerk is in 2019 een nieuwe groene doorgang gerealiseerd tussen de Berglaan en de Molenstraat.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

In de grote kerk

- Eucharistieviering op zondagen en feestdagen
- Uitvaarten, gebedswaken en huwelijksvieringen
- Maandelijks viering bedevaartgroep
- Gebedsvieringen van twee basisscholen
- Activiteiten voor communicanten en vormelingen
- Vredeslicht – kerstallentocht basisscholen – open kerk kerststal
- Open kerk van Pinksteren tot einde september met elk jaar een nieuwe tentoonstelling
- deelneme aan Erfgoeddag, Erfgoedweek en Open-kerken-dagen
- Bij gelegenheid een concert (meestal in combinatie met het bijzondere orgel)

In de cryptekapel:

- Weekdagmis (van maandag tot vrijdag)
- Wekelijkse aanbidding
- Doopvieringen

- Uitvaartdiensten (kleine groep)
- Catechese voor kinderen en volwassenen
- Vergaderruimte voor parochiale verenigingen, maar tevens voor particulieren; ook gebruikt als leslokalen voor Open School
- Archief ruimte voor kerkfabriek, parochie en dekenaat

Sint-Jozefskapel:

- Elke dag open van 8u30 tot zonsondergang voor persoonlijke bezinning en gebed, met mogelijkheid om een kaarsje te branden en een gebedsintentie te noteren

Beiaard:

- wekelijkse bespeling op donderdagvoormiddag en daarnaast bij bijzondere gelegenheden
- openstellen van de Beiaard ter bezichtiging
- de stadsbeiaardier gebruikt de leslokalen boven in de kerk voor de opleiding van aspirant beiaardiers.

2.2. Onze-Lieve-Vrouw van Fatimakerk in Bret-Gelieren

2.2.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw van Fatimakerk

Geografische ligging

- Piehpelplein z/n, 3600 Genk
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Bret-Gelieren Onze-Lieve-Vrouw van Fatima

Eigenaar: Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw van Fatima

Bescherming(en)

- Geen bescherming
- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed, wel opgenomen in de inventaris van het onroerend erfgoed

2.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Beschrijving:

Modernistische Onze-Lieve-Vrouw van Fatimakerk gebouwd op het einde van de jaren 1960 naar een ontwerp van André Croonenberghs uit 1958. De noodkerk (nu: zaal De Bret) en de pastorie werden door André Croonenberghs respectievelijk in 1958 en 1964 ontworpen.

Historiek:

Gelieren is een van de oudste gehuchten van Genk. Reeds in het midden van de 14de eeuw heeft men het over "Ghelieren" en het zou "aan" of "bij de heuvels" betekenen. Gelieren bestond uit deelwijken, gebouwd tegen de heuvels en van mekaar gescheiden door de Molenbeekvallei. De wijk Bret is veel jonger, de naam gaat terug op een gelijknamige boerderij, die zich in het midden van de 19de eeuw in dit deel van de heide bevond.

Vooraf met de ontdekking van de steenkool kwam er door de mijnen drukker verkeer, ook over het gehucht Bret, wat bijdroeg tot de verdere ontwikkeling ervan. Daarnaast gingen vele lokale handelaars er zich vestigen. De grote groei kwam er in de jaren 1950 met de vestiging van enkele grote onderwijsinstellingen, die van Bret het centrum van de Genkse scholengemeenschap maakten.

In 1956 smolten beide gehuchten samen en het bisdom Luik gaf kerkelijke erkenning voor de nieuwe parochie Bret-Gelieren, met de in 1957 door de staat erkende naam Onze-Lieve-

Vrouw van Fatima. De naam van de parochie kwam van de paters Montfortanen die in de jaren 1950 op een van de percelen voor de bouw van de kerk drie dagen lang kwamen bidden en preken en er later een kapel oprichtten. In 1959 werd het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, geschonken door de bisschop van Fatima, plechtig ingehaald en geplaatst in de kapel van de paters Montfortanen en later in de noodkerk.

De bouw van de huidige kerk heeft een complexe geschiedenis. In 1944 werd een actiecomité opgericht ter stimulans van het godsdienstig leven in de wijk, met als doel onder andere het oprichten van een vrije lagere school. Tien jaar later werd dit comité omgevormd tot een bouwcomité voor de bouw van een eigen kerk voor Bret-Gelieren. Aanvankelijk werd een voorlopige kerk gebouwd, ontworpen door Croonenberghs en gewijd in 1959. Deze is nu nog ten zuidoosten van de huidige kerk bewaard en dient tot op vandaag als accommodatie voor parochiale verenigingen en sportzaal voor de Vrije Basisschool (zaal 'de Bret').

In 1955 kregen de architecten Croonenberghs en Martens opdracht een voorontwerp te maken voor de definitieve kerk. Het ontwerp van André Croonenberghs werd weerhouden. Echter werden de aanvankelijke plannen voor een gebouw met cirkelvormig grondplan en in het midden het altaar niet goedgekeurd door het bisdom wegens niet conform de liturgische regels. In 1958 kwam er een gewijzigd voorontwerp dat in datzelfde jaar werd goedgekeurd door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. De eerstesteenlegging vond plaats op 28 september 1968, zoals vermeld op de eerste steen ingemetseld rechts in de zuidelijke gevel van de kerk. Op 15 augustus 1970 werd de eerste misviering voorgedragen. De inwijding vond plaats op 3 oktober 1970 door de bisschop van Hasselt.

Beschrijving:

De Onze-Lieve-Vrouw van Fatimakerk staat op een groot met hoge coniferen beboomd perceel langs de Weg naar As. Ten westen staat de hoge, vrijstaande klokkentoren, ten zuidoosten de voormalige noodkerk (nu 'zaal De Bret'). De pastorie is ten zuiden van het kerkgebouw gesitueerd. Verder ten zuiden, aan de andere zijde van het Piehpelplein, bevindt zich het Parochiaal Centrum Bret-Gelieren (zaal de Flèèketaer).

Modernistische, noordelijk georiënteerde zaalkerk op trapeziumvormig grondplan waarvan de schuine zijdes als zaagtand zijn uitgewerkt. De kerk is opgetrokken in betonskeletbouw, opgevuld met een gevelparement van lichtgele baksteen op een sokkel van zwarte baksteen. Het ver overkragende platte dak bestaat volgens de bouwplannen uit een staalconstructie die ter plaatse met bouten in elkaar werd geschroefd. De gebinten bestaan uit twee symmetrische helften, gespiegeld langs de lengteas van het schip.

De zijgevels zijn opgevat als zaagtand, waarvan de frontale zuidelijke zijdes voorzien zijn van gevelhoge ramen met horizontale metalen onderverdeling en onderaan een glazen, via drie treden bereikbare deuropening. Dit zorgt in het interieur voor een bijzonder zijdelings lichteffect. De altaarzone wordt bijkomend verlicht door brede gevelhoge vensters met vier verticale betonnen tussenpijlers in elke zijgevel. De noordgevel wordt in het midden doorbroken door een gelijkaardige vensterpartij, die echter niet op de bouwplannen voorzien was. De zijgevels van de meest noordelijke en de meest zuidelijke travee hebben op gelijkvloers niveau bijkomend drie smalle verticale vensteropeningen met tralies.

In de zuidelijke gevel bevindt zich het brede overluidende inkomportaal met daarboven een grote zesdelige vensterpartij met betonnen tussenpijlers en horizontale metalen onderverdeling. Voor het portaal een ruim, via drie treden bereikbaar bordes. Het

inkomportaal bestaat uit drie dubbele glazen deuren gescheiden door met leisteen beklede pijlers.

In 2016 werden alle ramen en deuren vernieuwd met dubbelglas. Voor de voordeuren werd opdracht gegeven voor nieuwe glas-in-loodramen, een abstract ontwerp zonder verwijzingen naar religieuze thema's, door Jules Claes.

Op de bouwplannen is aan de noordoostelijke hoek een bijgebouw getekend waar technische ruimtes, winterkapel en een lokaal voor misdienaars zouden worden ondergebracht. Dit bijgebouw werd echter niet uitgevoerd. De sacristie werd links van de inkomhal ondergebracht in wat aanvankelijk als devotiekapel was voorzien. Tevens afwijkend van de bouwplannen, neemt in de huidige toestand de kerkruimte maar vijf van de zes traveeën in. De meest noordelijke travee is van de kerkruimte afgescheiden door een blinde muur met rechts en links een rechthoekige deuropening. Hierachter bevindt zich nog een ruimte, die vandaag deels gebruikt wordt als materiaallokaal voor kinderkoor Lirica en deels verhuurd wordt als repetitielokaal voor een muziekgroep.

De kerktoren is opgevat als een vrijstaande campanile op vierkant grondplan. Ze is evenals de kerk opgetrokken in betonskeletbouw met vijf verticale onderverdelingen en gevelparement uit lichtgele baksteen. De bovenste bouwlaag bevat de klokken, hier zijn de vier gevels opengewerkt en wordt het licht convexe dak enkel door verticale betonnen pijlers gedragen.

Interieur:

Het interieur bestaat uit één grote ruimte, waarvan enkel de meest noordelijke travee werd afgescheiden door een blinde baksteenmuur. In de twee meest zuidelijke traveeën bevindt zich een doksaal, waaronder de inkomhal, de sacristie (links) en de weekkapel (rechts) zijn ondergebracht. Deze worden van de kerkruimte gescheiden door glazen wanden en deuren. De wanden van de kerkruimte bestaan uit rood baksteenmetselwerk in kruisverband. Het plafond bestaat uit smalle houten latten die in de lengterichting van de kerk geplaatst werden. De vloer is bekleed met vierkante donkergrijze granitotegels. De meest noordelijke travee van de kerkruimte wordt geheel ingenomen door een met drie hardstenen treden verhoogd podium met centraal het altaar, rechts de lezenaar en links het tabernakel en het orgel. Het orgel werd in 1970 gebouwd door orgelmakers Fa. J. de Koff en Zoon voor de Gereformeerde Kerk van Zwammerdam, Alphen aan den Rijn (Nederland). Vanwege het sluiten van deze kerk werd dit orgel in september 2016 te koop aangeboden en staat het nu in de Fatimakerk. De bakstenen muur achter het altaar heeft een brede centrale uitsprong met een bronzen beeld dat Jezus met twee discipelen (Emmaüsgangers) bij het avondmaal voorstelt. Rechts van de lezenaar staat een sokkel met een houten kruisbeeld.

De geometrische vorm van het grondplan, het streven naar verzakelijking in de zeer sobere kerkruimte en de strakke ritmering van grote open en gesloten gevelvlakken voor de verlichting zijn typerend voor de modernistische kerkbouw. Ook het materiaalgebruik is representatief voor de architectuur in het derde kwart van de 20ste eeuw.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: Onze-Lieve-Vrouw van Fatimakerk, parochiezaal en pastorie, Inventaris Onroerend Erfgoed

b) Bouwfysische toestand

De toestand van de kerk is goed tot zeer goed.

Werken die recent werden uitgevoerd:

- isolatie van het dak
- plaatsen van dubbel glas
- aanpassingswerken in de sacristie
- vernieuwing van de verlichting
- aanleg van een hellend vlak
- vergroting van de hal in het portaal
- isolatie van het verwarmingskanaal

Er zijn geen verdere werken gepland.

c) Architecturale mogelijkheden

De kerk laat zich moeilijk opdelen, wat ook niet nodig is omdat er zo veel lokalen in de directe omgeving van de kerk zijn.

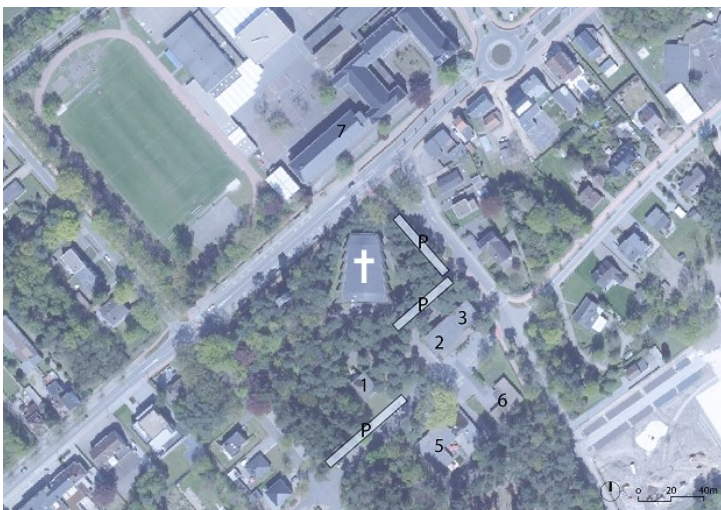
Er is een repetitielokaal in de ruimte achter het koor (in de oude bibliotheek).

Er is een kleine weekkapel. De kerk beschikt ook over een oksaal.

De hal (uitgebreid in 2016) wordt gebruikt als ontmoetingsruimte na de eucharistievieringen en concerten.

Het sanitair aan de sacristie is publiek toegankelijk en rolstoeltoegankelijk. De kerk is in zijn geheel goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Aan de sacristie is er ook een kitchenette.

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 pastorij;
- 2 feestzaal Bret;
- 3 jeugdlokalen Chiro jongens;
- 5 parochiezaal de Flèèketaer;
- 6 jeugdlokalen Chiro meisjes;
- 7 Atlascollege

De kerk bevindt zich aan de rand van de grote scholencampus en eveneens aan de rand van een residentiële woonwijk.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

PAROCHIEKERK

- Eucharistieviering op zondag
- Begrafenis-, huwelijks- en doopvieringen
- Schoolvieringen (Vrije Basisschool De Bret & SiMa-school)
- Kind- en gezinsvriendelijke vieringen voor de vier parochies van de pastorale eenheid: maandelijkse oaseviering, herdertjesviering op Kerstavond, gezinspaaswake, ...
- Maandelijkse samenkomst van de vormelingen van de pastorale eenheid
- Catechese-activiteiten in voorbereiding op de Eerste Communie
- Dekenale startavond, jaarlijks
- Bezinningsdagen voor de pastores van het dekenaat (in combinatie met de parochiezaal), tweemaal per jaar
- De proclamatie van het 6de leerjaar van de lagere school
- Herdenking overledenen Probus Genk, jaarlijks

CONCERTKERK

- ± 10 concerten per jaar
- bijbehorende repetities

De kerk is geen open kerk.

2.3. Kerk 'Maria Moeder van de Kerk' in Kolderbos-Langerlo

2.3.1. Identificatie

Naam: Kerk 'Maria Moeder van de Kerk'
Kolderbos-Langerlo

Geografische ligging

- Kastertstraat z.n., 3600 Genk,
Kolderbos-Langerlo
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Kolderbos-Langerlo Maria Moeder van de Kerk

Eigenaar: Kerkfabriek Maria Moeder van de Kerk

Bescherming(en)

- Niet beschermd
- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed, niet opgenomen in de inventaris van het onroerend erfgoed

2.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk 'Maria-Moeder van de Kerk' is een moderne zaalkerk opgetrokken naar een ontwerp van architect Guido Walgrave. De kerk staat op een beboomd perceel op de hoek van de Kastertstraat en de Hooiweg, tussen de woonwijken Kolderbos ten noorden en Langerlo ten zuiden. Op de straathoek is de tuin aangelegd met lage hagen en bloembedden. Aan de zijde van de Kastertstraat bevindt zich een met zeshoekige klinkers verharde parking.

Historiek

De parochie Langerlo – Kolderbos werd in 1967 opgericht en is de 13de en laatst opgerichte parochie van Genk. In een eerste fase werden de vieringen gehouden in een houten noodkerkje, dat later als buurtcentrum fungeerde. In 1971 werden de wijken Kolderbos en Langerlo erkend als parochie onder de aanroeping Maria Moeder van de Kerk. Pas in maart 1980 werd een bouwaanvraag ingediend voor het oprichten van een kerk naar een ontwerp van de Genkse architect Guido Walgrave. De aanvraag werd een maand later goedgekeurd. Op 14 september 1985 werd de nieuwe kerk gewijd tijdens een eredienst onder leiding van Mgr. Jozef Heuschen, bisschop van Hasselt.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Het werk van de Genkse architect Guido Walgrave is nog weinig onderzocht. Hij was samen met interieurarchitect Pieter De Bruyne en architect Jos Freson verantwoordelijk voor het ontwerp van de tweede uitbreiding van het Reumacentrum.

Beschrijving

Het grondplan van deze zaalkerk heeft de vorm van een zespuntige ster met vier afgeknotte punten, waarin respectievelijk de inkomhal, de winterkapel en de sacristie met sanitair, misdienaarslokaal en spreekkamer gesitueerd zijn. De vierde afgeknotte punt bevindt zich achter het zuidwestelijk georiënteerde altaar, hier ligt een bergruimte die door een convexe muur van de kerkruimte wordt afgescheiden. Het dak bestaat uit metaalprofielplaten en zet zich samen uit een centraal dakvlak en zes trapeziumvormige of vijfhoekige dakvlakken boven de punten van de stervorm. Tussen deze dakvlakken bevindt zich telkens een driehoekig glasvlak met waaiervormige metalen onderverdeling. Aan de noordoostzijde boven de inkom loopt het metalen dakvlak verder door als brede luifel. Boven het driehoekige glazen dakvlak aan deze zijde staat een driezijdige door een eenvoudig kruis bekroonde torenspits. De noordoostzijde hiervan is geheel open en draagt een tussen metalen stangen opgehangen klok.

De gevels zijn opgetrokken in roodbruine, deels gesinterde baksteen in halfsteens metselverband. De punten van de naar buiten gerichte hoeken bestaan uit witte metalen raamkozijnen met panelen in helder glas. De naar binnen gerichte hoeken hebben aan de buitenzijde om de baksteenlaag een licht uitstekende baksteen. Een bijkomend sober sierelement zijn getrapte bakstenen consoles ter hoogte van de daklijst.

In het ontwerp van het interieur werd de liturgische vernieuwing van het 2de Vaticaans Concilie toegepast.

Bron: vooronderzoek door Elise Hooft over vier Genkse kerken die (op dat moment) nog niet in de inventaris van het onroerend erfgoed opgenomen waren.

b) Bouwfysische toestand

De kerk verkeert in een eerder goede staat, maar er zijn enkele uitdagingen:

- herstel van het dak (inclusief goten en regenafvoer);
- condens in de kerk;
- herstel van de aparte circuits van de vloerverwarming.

c) Architecturale mogelijkheden

De kerk heeft veel mogelijkheden. Er is een grote weekkapel, een sacristie met nevenlokalen, een grote berging achter het koor en een keuken.

Architecturaal gezien heeft de ruimte als geheel een eigen cachet. Het grote schip is moeilijk opdeelbaar.

De kerk is rolstoeltoegankelijk. Er is sanitair (één toilet).

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

1 't Zaalte; 2 feestzaal de Kastert

De pastorie (Hooiweg 188) ligt dicht bij de kerk. Vlakbij is er een lagere school (de Europaschool, bovenaan op het plannetje).

De kerk is gebouwd aan de grens van de wijken Kolderbos en Langerlo.

De directe omgeving van de kerk is eerder residentieel en groen, wat verder zijn er veel sociale woningen (Kolderbos) en is de bebouwing denser.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- 1 weekendmis op zondag, met aansluitend ontmoeting in de voormalige weekkapel
- Begrafenis-, huwelijks- en doopvieringen
- Activiteiten voor de catechese van de eerste communicanten
- Vergaderingen in de weekkapel of de hal

Breder gebruik:

- bij gelegenheid: concert, tentoonstelling, ...

2.4. Sint-Jozefkerk in Sledderlo

2.4.1. Identificatie

Naam: Sint-Jozefskerk

Geografische ligging

- Sledderlo nr. 37, 3600 Genk, Sledderlo
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Sledderlo Sint-Jozef

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Jozef

Bescherming(en)

- Niet beschermd
- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed, niet opgenomen in de inventaris van het onroerend erfgoed

2.4.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De in 1954 gebouwde Sint-Jozef kerk, verving de in 1921/1922 gebouwde eerste kapel. De kerk heeft neoromaanse kenmerken. Het is een sobere bakstenen kerk onder zadeldak, met een vlak opgaande gevel en een aangebouwde, vierkante toren, gedekt door een stomp tentdak. Het interieur is geconcipeerd als een zaalkerk onder een segmentvormig dak met aan de zuidzijde een zijbeuk. De muren van het schip worden aan de noord- en zuidzijde geritmeerd door vier traveeën. Aan de noordzijde worden deze traveeën ingevuld met decoratieve glas- in- loodramen. Het koor is voorzien van één stenen- en vervolgens nogmaals drie houten koortreden.

De kerk heeft een schip, een zijbeuk aan de rechterzijde en halfronde absis in het koor. Bij het binnenkomen is er een portaal met aansluitend een doopkapel links. Daarboven is er een oksaal.

In het koor werd in 1958 de muurschildering *De Aanbidding* aangebracht, vervaardigd door Paul Nolens.

b) Bouwfysische toestand

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

De kerk verkeert in een redelijk goede staat.

In 2015 kwam er een nieuw dak op de kerk (geen isolatie); waar nodig zijn de glasramen gerestaureerd.

Uit het rapport van monumentenwacht, opgemaakt in 2023, werd aangegeven dat er scheuren zijn in de gevels en vloeren.

Volg de evolutie op van de scheuren in de gevels en de vloeren. Draagstructuur en overspanning dragend toestand. Er werden diverse scheuren vastgesteld die mogelijk te wijten zijn aan stabiliteitsproblemen. Een eenmalige inspectie kan niet uitsluiten of deze scheurvorming reeds gestabiliseerd is. Toelichting advies Om de eventuele beweging van de scheuren in kaart te brengen, kan Monumentenwacht op uw vraag scheurimeters plaatsen die vier maal per jaar worden afgelezen. Op het einde van het jaar ontvangt u een verslag waarin de beweging van de scheur wordt weergegeven. Na een monitoring van enkele jaren, kan er een conclusie getrokken worden of de scheur enkel een seizoensgebonden schommeling volgt of dat de scheur in de loop der jaren verder open is komen te staan. In dat geval zullen we u doorverwijzen naar een stabiliteitsingenieur die met deze resultaten aan de slag kan. Gelieve ons te contacteren indien u op deze dienstverlening beroep wil doen. (uit verslag van monumentenwacht 31167/2023/B)

In samenspraak met de architect werd beslist om een meetsysteem te plaatsen na de verbouwingswerken.

c) Architecturale mogelijkheden

Er zijn mogelijkheden met de kerk. Zo werd er in 2021 een dossier ingediend voor een nevenbestemming van de kerk.

De St-Jozefskerk krijgt naast de liturgische functie de nevenbestemming socio-culturele ruimte. Er is geopteerd voor een absolute scheiding tussen de liturgische ruimte en socio-culturele ruimte. De scheiding gebeurt ter hoogte van de tweede travee van het schip en door middel van een ontdubbelde wand.

In de liturgische ruimte wordt ingezet op een sterke architectonische vorm, nl. het Griekse kruis. Dit kruis wordt gecreëerd door de vorm van de ontdubbelde wand, een kopie van de bestaande ronding van het koor. Er wordt een nieuw licht hellend plafond voorzien ter ondersteuning van de ruimtelijke ervaring die ontstaat met de kruisvorm. Met de kruisvorm ontstaat de mogelijkheid om in te zetten op een ellipsvormige liturgische ruimte waarbij de Tafel van het Woord en Tafel van het Brood geplaatst worden ter hoogte van de brandpunten van de ellips. Centraal is er een nieuw bovenlicht, ter ondersteuning van het 'lege midden'. De sacristieruimte blijft bewaard als sacristie en als parochiesecretariaat. Hier wordt ook een sanitaire ruimte voorzien.

De socio-culturele ruimte bestaat uit de resterende twee traveeën van het schip en de zijbeuk. De polyvalente ruimte is bereikbaar via de bestaande voordeur van de kerk, waar een nieuw sas wordt gemaakt. Links en rechts van de portaalruimte worden respectievelijk het sanitair en een keuken/bar georganiseerd. In de ontdubbelde wand zijn vaste kasten en deur naar de berging voorzien. Daar boven is er een roosvenster dat een knipoog is naar het roosvenster in de voorgevel van de kerk. Het roosvenster zorgt voor een visuele, ruimtelijke connectie in de lengterichting van de kerk.

De gevel van de zijbeuk wordt open gemaakt. Dit resulteert in een grote binnen/buitenrelatie tussen socio-culturele ruimte en een nieuw zuidelijk terras onder de aanwezige boomkruinen. Tegelijk ontstaat er een nieuwe toegang tot de liturgische ruimte. Het nieuwe terras bestaat uit een aantal delen en wordt ingeschoven in het hellende terrein. Tussen de verschillende delen worden hellingen geïntegreerd zodat het terras en de liturgische ruimte vlot toegankelijk zijn voor iedereen. Tevens worden er speeltuigen voorzien.
(bron: Urbain architecten collectief)

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 parochiehuis Sint-Jozef;
- 2 Sociale kruidenier Zonder Honger naar bed (voormalige pastorij);
- 3 parochielokaal

Sledderlo, is een oud gehucht van Genk. Wat verder naar het Oosten ligt een grote sociale woonwijk Nieuw-Sledderlo. In Nieuw-Sledderlo is er een buurthuis, een jeugdhuis en een twee moskeeën.

In het nabijgelegen gehucht Terboekt bevindt zich de kapel Onze-Lieve-Vrouw van Rust.

Er zijn twee lagere scholen in de buurt. Een vrije katholieke basisschool en een school van het gemeenschapsonderwijs.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Grote kerk:

- Weekendviering op zaterdag
- Begrafenis-, huwelijks- en doopvieringen

Doopkapel (weekkapel) :

- Weekdagviering op woensdag met aanbidding

DE KERKEN VAN PASTORALE EENHEID SINT-BARBARA GENK-NOORD

2.5. Christus Koningkerk in Waterschei

2.5.1. Identificatie

Naam: Christus-Koningkerk (Christo-Regikerkerk)

Geografische ligging

- Duinenlaan nr. 2, 3600 Genk, Waterschei
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Waterschei Christus-Koning

Eigenaar: Kerkfabriek Christus-Koning Waterschei

Bescherming(en)

- Volledig beschermd als monument sinds 25-06-2002
- De Christus-Koning kerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009 (ID: 200588)

2.5.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Algemene beschrijving:

Kruiskerk met een betonskelet, opgevuld met gele baksteen en in details afgewerkt met arduin. Het gebouw wordt gedomineerd door de topgevels aan de westzijde en de uiteinden van de transeptarmen, en vooral door een slanke westtoren met steunberen en een koepelbekroning.

De Christo-Regikerkerk van Waterschei:

De Christus-Koningkerk van Waterschei is de derde mijnkathedraal die gebouwd werd. Waar de kerken van Winterslag en Eisden gebouwd werden onder invloed van Evence Coppée, lijkt te Waterschei directeur-gerant Nestor Fontaine de grote promotor te zijn geweest.

De eerste gekende ontwerpen van de hand van architect Voutquenne dateren van april 1933. De definitieve plannen van het project (met of zonder de wijzigingen aangebracht volgens de richtlijnen van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

dragen als datum 6 november 1933. De plannen werden in januari 1934 goedgekeurd door monseigneur Simenon en in april 1934 door de kerkfabriek. De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen keurde de plannen aanvankelijk niet goed. Ze drongen aan op het veranderen van de bekroning van de toren, van de vorm van de ramen van westgevel en van het transept en van de vorm van de Onze-Lieve-Vrouwkapel. In oktober 1934 werden de plannen ook door hen goedgekeurd.

Het duurde echter nog tot juni 1935 alvorens gestart werd met de werken. Deze vertraging was het gevolg van een meningsverschil tussen de mijndirectie, de kerkelijke en de burgerlijke overheden over de schenking van het perceel grond waarop de kerk gebouwd zou worden. Eens aangevangen, verliep de bouw van de kerk voorspoedig. Reeds vóór de winter van 1935 was het betonskelet klaar zodat in de lente van 1936 het metselwerk kon aangevat worden. In november 1935 werden initiatieven genomen voor de inrichting van de kerk. Aan de timing van de inrichting werd strikt de hand gehouden zodat deze bij de wijding van de kerk op 11 oktober 1936 volledig voltooid was.

Bij het bombardement van Genk in september 1944 vielen er eveneens enkele bommen op de Binnenlaan, waarbij vooral de glasramen aan de zuid- en westkant van de kerk ernstige schade opliepen. De glasramen werden echter hersteld door de oorspronkelijke kunstenaars en volgens de oorspronkelijk plannen. Reeds in de loop van de jaren '40 bleek dat de gebruikte baksteen te poreus was waardoor het buitenmetselwerk ernstige schade opliep. Omstreeks 1970 werden aanzienlijke delen van het baksteenmetselwerk van het exterieur van de kerk vervangen, zonder dat dit echter een invloed had op het algemene uitzicht van de kerk. Wel schadelijk voor het karakter van de architectuur is, dat bij latere betonherstellingen aan het exterieur, men geopteerd heeft voor een grijze beschermlaag en dit in tegenstelling tot de oorspronkelijk witte kleur.

Beschrijving:

Exterieur:

Kruiskerk met een betonskelet, opgevuld met gele baksteen en in details afgewerkt met arduin. Het gebouw wordt gedomineerd door de topgevels aan de westzijde en de uiteinden van de transeptarmen, en vooral door een slanke westtoren met steunberen en een koepelbekroning. Niettemin is er een sterk horizontaal streven, met een duidelijke fixatie van de middenbeuk over de dwarsbeuk heen naar de koorpartij, waarbij de nokhoogte van de leien zadeldaken vanaf de viering koorwaarts progressief afneemt. De zeer lage zijbeuken, onder een sterk overkragende, vlakke afdekking, accentueren deze horizontaliteit. Ondanks het klaarblijkelijke belang van de koorpartij, is deze aan de zijde van het Kioskplein moeilijker te identificeren door de hoogte van de dienstgebouwen; het orgeldoksaal bevindt zich immers boven het rechtse nevenkoor, waardoor hier een extra verdieping diende te worden voorzien. De sacristie en andere diensten zijn ondergebracht in lage aanbouwen, aan weerszijden van het hoofdkoor; zijkoren (inclusief doksaal) en dienstgebouwen zijn afgedekt met platte daken.

Bâtir wijdde in februari 1937 een artikel aan het gebouw – de kerk "*fut réalisée de façon large et franche en béton armé et briques admis à l'exclusion de toutes recherches et surcharges quelconques*" – met moderne materialen dus, die niet louter omwille van hun technische kwaliteiten werden gewaardeerd, maar ook omwille van de esthetische waarde die schuilde in de vorm en de kleur van de structuur – voor de kerk van Christus-Koning werd wel geopteerd voor een afwerkingslaag in witte Harmiblanc-cement, die het betonskelet van pijlers, draagbalken en gewelfribben moest accentueren – de auteur omschrijft de effecten –

"éclatant de blancheur, ces éléments mettent admirablement en valeur les surfaces ocrés, d'aspect doré, de la Brique de Campine. Intérieurement comme extérieurement, cette combinaison de ciment blanc et de briques blondes donne au bâtiment une luminosité qui répond excellemment à la clarté des lignes et à la simplicité de son rythme" – de verheerlijking van de witte laag mag commercieel getint zijn - de S.A. des Ciments Portland Artificiels Belges d'Harmignies, die de Harmiblanc produceerde, sluit het artikel af met een publiciteitspagina – het kleurdioom beantwoordt aan de overheersende norm tijdens het interbellum.

Het sobere bouwvolume rust op een bossageplint, waarop een basement is uitgewerkt, in baksteen met een bekronende afboording in arduin; de overkragende bedaking van de zijbeuken is op hetzelfde peil voorzien; het basement wordt slechts door de portalen onderbroken en ontbreekt aan de nevenkoren en de dienstgebouwen, die enkel over een plint beschikken.

De portalen zijn geblokt en sterk vooruitstrevend. Het gebouw telt er twee, een hoofdportaal naast de westtoren, in het midden van de topgevel, en een nevenportaal links naast de rechtse transeptarm, naar verluidt bestemd voor de mijndirecteur, wiens villa zich aan de overzijde van het Kioskplein bevond. De stevige dubbeldeuren zijn gevat in geblokte lijsten. Het hoofdportaal draagt het opschrift *Christo Regi*, het zijportaal is voorzien van een klein kruisje.

De vensters in de basementzone omvatte lage, rechthoekige twee- en meerlichten, die de kapellen in de westbouw, de zijbeuken, alsook de portalen, de sacristie en de dienstvertrekken verlichten; boven het basement kunnen monumentale spitsboogramen worden geciteerd, telkens één in de topgevels aan de westzijde en de uiteinden van de transeptarmen. In de laterale gevels van de middenbeuk en in het verlengde ervan, ter hoogte van de zijkoren, zijn drielichten voorzien van rechthoekige ramen met een gepunte latei. Gelijkaardige ramen in tweelichtsvorm verlichten het koor.

Grondplan:

Het aan de klare lijn onderworpen traditionalisme (cfr. het exterieur) blijkt ook uit het grondplan, dat in grote trekken de vorm heeft van een Latijns kruis, met een westbouw, waarin het hoofdportaal wordt geflankeerd door de klokkentoren (met Sint-Barbarakapel op het gelijkvloers) en de vroegere doopkapel; achter de westbouw strekt zich een driebeukig schip uit, en een dwarsbeuk, uitmondend in een hoofdkoor en nevenkoren met respectievelijk een zeven- en vijfkantige apsidiale afsluiting. Het hoofdkoor wordt geflankeerd door bijgebouwen in het verlengde van de nevenkoren. Klassiek als deze structuur moge lijken, ze is modern in tweeërlei opzicht: het plan dient het onderliggende liturgische en praktische concept en dit in samenhang met alle andere componenten die het gebouw uitmaken, als onderdeel van een Gesamtkunstwerk.

Basisconcept van de kerk is de fixatie op het koor; midden- en dwarsbeuk zijn daarom zeer breed, in confrontatie met de smalle zijbeuken. De zijbeuken zijn nadrukkelijk laag, waardoor de middenbeuk duidelijk als hoofdas wordt geprofileerd, tot ze versmelt met de dwarsbeuk, die zo breed is dat het hoofdkoor, opnieuw smaller, als een opvallende voortzetting van de centrale as verschijnt. Een ondersteunend contrast wordt verkregen door de lichtinval: de hoge middenbeuk is redelijk helder door de stroken drielichtvensters in de laterale wanden, de lage zijbeuken zijn daarentegen duister, de dwarsbeuk krijgt een volle lichtinval door de grote transeptramen, in het koor is de inval sterk contrastrijk doordat slechts twee laterale tweelichten zijn voorzien, waardoor het licht straalsgewijs in de

duisternis schijnt. De gewelfstructuur is subliem: de richting van de ribben, gecombineerd met de wisselende nokhoogten (gemiddeld in het schip, hoogst in de dwarsbeuk en voorloop, geleidelijk afnemend naar de hoofdapsis toe) leiden het oog perspectivisch naar het hoofdaltaar.

Opnieuw op niveau van het grondplan impliceert de fixatie op het altaar een praktische ruimteverdeling. De hoofdfunctie van het gebouw is de altaarcultus; het brede koor en het transept zijn bestemd voor devote massa; het orgeldoksaal bevindt zich niet achteraan, maar vooraan, boven het rechtse nevenkoor. De liturgische nevenfuncties zijn daarentegen geconcentreerd in de smalle zijbeuken, die door dikke pijlers van de middenbeuk worden gescheiden en doorlopen tot in de nevenkoren, slechts onderbroken door de open viering. Om de circulatie niet te hinderen is de bemeubeling hier beperkt gebleven; biechtstoelen werden in dit licht verwerkt in de laterale transeptwanden. De gradatie in functionaliteit wordt duidelijker wanneer op het niveau van de wandopstand opnieuw wordt verwezen naar de geringe hoogte van de zijbeuken, inclusief de nevenkoren. Midden- en zijbeuken schijnen op het grondplan een zekere eenheid te vertonen, zoals in de klassieke kerken slechts gescheiden door een rij pijlers. De pijlers zijn hier echter zo dik en de ruimte is zo laag dat de zijbeuken, alsook de zijkoren, bijna praktisch van de hoofdruimte worden geïsoleerd. Dit effect wordt visueel versterkt doordat de contrastgrenzen tussen het verlichte en duistere gedeelten van de kerk met deze fysiek gesuggereerde scheidingslijnen samenvalt. Waar de ruimtelijke hiërarchie in de cultusruimte grotendeels door vorm, kleur en lichtinval wordt gesuggereerd, is de scheiding tussen de cultusruimte en dienstruimten als sacristie, sanitair en bergtruimten meer uitgesproken; deze dienstruimten zijn autonoom langs het hoofdkoor gepositioneerd, zijn afzonderlijk van buitenaf toegankelijk en staan slechts via één enkele deur met de kerkruimte in verbinding.

Bouwgeschiedenis:

De Christus Koningkerk werd gebouwd tussen 1934 en 1936, naar een ontwerp van de architect Voutquenne. Zij is een kruiskerk met een betonskelet, opgevuld met gele baksteen en in details afgewerkt met arduin. Op 13 juni 1935 startten de bouwwerken aan de kerk. Eind november 1935 werkte men aan het geraamte van de kerk. Op 19 maart 1936 werd het kruis op de toren geplaatst. Op 21 augustus 1936 was de ruwbouw klaar. Vervolgens werden de brandglasramen, de schrijnwerkerij en de meubilering afgewerkt, en werden de altaren geplaatst. Op 21 september 1936 werd het orgel geplaatst.

De kerk heeft een imposant geblokt west- en zuidportaal, hoofdgevels met spitsboogramen, een middenbeuk en koor met hoge, licht gepunte twee- en drielichten. Zij werd ingeplant in het midden van de mijnuitbating, op de overgang tussen de cité en het mijnterrein. Afgezien van een sterke beeldbepalende waarde, staat het gebouw symbool voor een groots mijnverleden. De kerk werd in 2012 als monument beschermd.

In 2014 maakte Onroerend Erfgoed 1.074.052,28 euro vrij voor de restauratie van de Christus Koningkerk. Met de premie kan een eerste fase van de restauratie gebeuren waarbij onder andere het dak wordt aangepakt en een aantal bouwonderdelen worden geconsolideerd. In de volgende twee restauratiefasen komen de glasramen, de gevels en het interieur van de kerk aan bod.

In de loop van de 20ste eeuw werd de geschiedenis van Midden-Limburg grotendeels bepaald door de opkomst, de bloei en de ondergang van de mijnbouw. De sporen van deze bewogen geschiedenis zijn overal in het landschap aanwezig onder de vorm van vervoersinfrastructuur, terrils en uitgestrekte mijnterreinen, gedomineerd door

schachtbokken en koeltorens. Het mijnpatrimonium omvat echter meer dan louter een industrieel aspect. De ontginning bracht het ontstaan van heuse nederzettingen met zich mee, midden in een voorheen amper ontgonnen gebied. De verschillende mijndirecties voorzagen uitgestrekte tuinwijken in de nabijheid van de werkplek, uitgerust met scholen, ziekenhuizen, casino's en kerken. Vooral deze kerken vallen op, door hun uitzonderlijke monumentaliteit en rijkdom. Om die reden, en niet omdat ze in kerkrechtelijke zin deze titel droegen, werden ze na verloop van tijd bestempeld als mijnkathedralen.

Vijf mijnmaatschappijen bouwden een mijnkathedraal: Beringen, Eisden, Waterschei, Winterslag en Zwartberg. De kerk (naar ontwerp van Isia Isgour) die de mijn van Houthalen voorzien had voor de wijk Meulenberg werd niet gebouwd ten gevolge van de steenkoolcrisis. Hoewel de mijndirecties het initiatief namen tot de bouw van deze kerken en in ruime mate bijdroegen tot de financiering ervan waren ze geen eigenaar van de kerken. Men werkte steeds in opdracht van de kerkfabriek, omdat deze laatste vrijgesteld was van belastingen. Het antwoord op de vraag waarom de mijnen overgingen tot de bouw van dergelijke kerken is niet eenduidig. Verschillende motieven speelden een rol:

Noodzaak: binnen de tuinwijken was er nood aan een kerkgebouw, zodat de overwegend katholieke bevolking van de tuinwijk aan haar kerkelijke plichten kon voldoen.

Imago: door middel van grootse architectuur wilden de mijnmaatschappijen een beeld oproepen van voorspoed, macht en prestige; concurrentie tussen de verschillende mijnzetels zou hierin een rol kunnen hebben gespeeld.

Visie: verschillende mijndirecties waren sterk katholiek gezind. Als patroons zagen zij het blijkbaar als hun taak te waken over het geestelijk welzijn van de hen toevertrouwde arbeiders en mee te werken aan de vestiging van Christus' heerschappij in de wereld.

Roerend erfgoed:

De interieurdecoratie is voor een groot deel gestoeld op de esthetische kwaliteiten van de combinatie beton-baksteen; bevloering in geel-grijze cementtegeltjes; wit geschilderde betonnen draagstructuur van pijlers en spitse gordelbogen, dominant ritmerend doorheen de middenbeuk, dwarsbeuk en voorkoor in de richting van het koor, dat met een half meloengewelf is afgesloten. De tussenliggende metselwerkpatronen zijn sober en functioneel, met een combinatie van eenvoudig liggend verband voor de rechtstanden en visgraatmotief voor de dichtung van het spitstongewelf.

Lagere partijen als de kapellen van de westbouw, de zijbeuken, de zijkoren en de sacristie zijn afgedekt met een betonnen rasterafdekking, waarin lage baksteenkoepeltjes zijn uitgewerkt. De bemeubeling is sober en functioneel, met nadruk op het koor. De meeste elementen zijn dan ook vast: wijwatervaten, plateaus voor water en wijn, maar ook grotere attributen als de biechtstoelen zijn in de muren verwerkt. Deze functionaliteit strekt zich zelfs uit naar de misdienaarsacristie, waar een schoorsteen is voorzien, speciaal voor het branden van de wierook.

Ondanks alles heeft ook de koorpartij een vast karakter, al was het maar door de materiaalkeuze. Het koor was oorspronkelijk uitgewerkt als een ensemble in roze en zwarte marmer, met hoofdaltaar, nevenaltaren en een koorafsluiting gevormd door communiebanken en twee ambones (preekstoelen). Dit ensemble is vrij gaaf bewaard, hoewel de communiebanken om liturgische redenen werden verwijderd; de ambones werden omgevormd tot kasten. Op het altaar prijkt nog een tabernakel in verzilverd koper, geflankeerd door dito kandelaars; het kruis achter het altaar is gemonteerd op een

grijsmarmere Kalvarie. Binnen de koorzone werd ook de doopvont opgesteld, in marmer met een conisch metalen deksel.

In de kerk staan, afgezien van het kruisbeeld, een vijftal houten beelden: een Sint-Barbara, een Onze-Lieve-Vrouw en een Sint-Jozef in hun respectieve kapellen, een Onze-Lieve-Vrouw met Kind en een Heilig Hart aan weerszijden van het hoofdkoor. In de zijbeuken werd een kruisweg opgehangen, in gedreven koper, van de hand van Jean Mouffart uit Ans. Losse elementen omvatten verder kandelaars, wierookhouders en godslampjes, alle in smeedwerk met krul- en zigzagmotieven. Gelijkaardige smeedijzermotieven kunnen worden aangetroffen in de Sint-Barbarakapel en de doopkapel, waar hekwerk respectievelijk altaar en doopvont (nu verplaatst) afbakent. De motieven verschijnen opnieuw in het sober aangewende ijzerwerk van de houten zit- en deurstructuren in de biechtstoelen.

De soberheid van het interieur staat in schril contrast met de ijle rijkdom van de glasramen. Hiervoor werd een beroep gedaan op glasschilders Colpaert (voor de glasramen van koor en transept) en Osterrath (voor de glasramen van de westbouw en schip). De ramen uitgevoerd door Osterrath werden ontworpen door Joseph de Falloise, die eveneens een belangrijke rol speelde bij het stilistisch op elkaar afstemmen van de glasramen van de verschillende ateliers. De Bijbelse thema's en figuren zijn aangepast aan de plaats in het gebouw. Een overzicht:

Hoofdportaal: Engelenkoor

Westelijke spitsboog: Verrijzenis

Sint-Barbarakapel: de Heilige Barbara met aanbeddende mijnwerkers

Doopkapel: Doopsel van Jezus – Offer van Abraham – Mozes aan de Rode Zee

Zijbeuken: de Heilige Lambertus – Hubertus - Theresia van Avilla - Juliana van Cornillon in het zuiden, de Heilige Augustinus - Thomas van Aquino – Etienne – Agnes - Petrus - Paulus in het noorden

Middenbeuk: de Emmaüsgangers – Visvangst aan het meer van Genesareth - Christus Hemelvaart in het zuiden, Jezus in de Hof van Olijven – Jezus wandelt over het water – Bergrede in het noorden

Noordelijke spitsboog: Aanbidding van de Herders

Zuidelijke spitsboog: Pinksteren

Onze-Lieve-Vrouwkapel: Annunciatie

Sint-Jozefkapel: Jozef, Maria en Kind in het timmermansatelier te Nazareth

Doksaal: Sint-Cecilia en de Engelen – Sint-Gregorius

Noordkoor: Laatste Avondmaal – Vermenigvuldiging van de Broden – Sint-Marcus en Mattheus

Zuidkoor: Sint-Lucas en Johannes

Niettegenstaande Voutquenne een aantal ontwerpen maakte voor de inrichting van de kerk, mogen we er toch van uitgaan dat deze inrichting geconcipeerd werd door Sébastien Braun. Braun maakte het ontwerp voor het hoofdaltaar, de zijaltaren, de communiebank, het Sint-Barbara-altaar, de ambones en de doopvont. Al deze ontwerpen, samen met de vijf heiligenbeelden, werden uitgevoerd in de ateliers van Maredsous. Daar werden ook de smeedijzeren godslampen (mogelijks wel naar een ontwerp van Voutquenne) uitgevoerd, terwijl het smeedijzer van de communiebank, van de doopkapel, van het Sint-Barbara-altaar en van vier kandelaars uitgevoerd werd door de heer Jacobs in de vakschool van Genk. De onderdelen van het interieur die door Voutquenne zelf ontworpen werden, deuren, wijwatervaten, biechtstoelen, priestergestoelte en trap naar het orgeldoksaal, vallen op door een functionele en strakke vormgeving.

Het basisconcept van het interieur werd na de afwerking van de kerk amper gewild aangedaan, een aantal verplaatsingen ten gevolge van het Tweede Vaticaans Concilie niet te na gesproken. Aan het bestand werd slechts één element toegevoegd, met name het koperen preekgestoelte, weliswaar naar een ontwerp van Maredsous, maar pas geplaatst in 1951. Nestor Fontaine schonk de stoel aan de kerk bij zijn afscheid als directeur-gérant van de mijn van Waterschei. De stoel is versierd met een optocht van Bijbelse figuren, chronologisch uit het Oude Testament over een tronende Christus naar het Nieuwe Testament; rode draad is het heilsverlangen en de bevrijding van de in erfzonde vervallen mensheid.

Uit het beschermingsbesluit:

Beschrijving:

De bescherming als monument betreft de parochiekerk Christus-Koning, naar ontwerp van Gaston Voutquenne, gelegen aan de steenkoolmijn van Waterschei.

Waarden:

De kerk Christus-Koning wordt beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

artistieke waarde:

De kerk is opgetrokken in art deco, volgens de principes van de liturgische beweging. Architect Gaston Voutquenne, verzorgde het basisontwerp, maar deed beroep op twee grootmeesters van de interbellum-kerkbouw, Albert Van Huffel en Dom Sébastien Braun. Zij hebben de plannen wellicht gemoderniseerd. Braun schijnt zelfs volledig te hebben ingestaan voor het ontwerp van het kerkinterieur, dat volledig volgens zijn regels is opgevat. Het atelier van Maredsous stond in voor de afwerking van de voornaamste stukken, waaronder de altaren, het beeldhouwwerk en de doopvont. De glasramen werden volgens de overheersende principes geproduceerd door glasschilders Colpaert en Osterrath; deze laatste werkte naar ontwerp van Joseph de Falloise, die eveneens een belangrijke rol speelde bij het stilistisch op elkaar afstemmen van de glasramen van de verschillende ateliers.

historische waarde:

De Christus-Koningkerk werd gebouwd onder impuls van directeur-gerant Nestor Fontaine. De oudste plannen van Voutquenne dateren van april 1933, de definitieve volgden in november eerstvolgend en een jaar later waren ze door alle bevoegde instanties goedgekeurd. De bouw ging van start in juni 1935. Nog vóór de winter was het betonskelet voltooid. Het metselwerk volgde in het voorjaar van 1936 en de kerk werd ingewijd op 11 oktober eerstvolgend.

historische waarde:

in casu architectuurhistorische waarde:

Kruiskerk met een betonskelet, opgevuld met gele baksteen en in details afgewerkt met arduin; kruisvormig basisvolume, met gepunte west- en transeptgevels en een zeventzijdig koor, alles onder leien (zadel)daken; lage westpartij, zijbeuken en sacristie onder plattendaken; volume gedomineerd door slanke westtoren met steunberen en koepelbekroning; gebouw rustend op bossageplint en basement; imposant geblokt west- en zuidportaal; hoofdgevels met spitsboogramen, lage partijen met kleine twee- en meerlichten, middenbeuk en koor met hoge, licht gepunte twee- en drielichten.

Grondplan op basis van een Latijns kruis; westpartij met hoofdportaal, rechts geflankeerd door de toren (met Sint-Barbarakapel op het gelijkvloers), links door de doopkapel; brede

middenbeuk met smalle zijbeuken; dwarsbeuk met lateraal in de muur verwerkte biechtstoelen; hoofdkoor met zevenkantige, zijkapellen (ter ere van Sint-Jozef en Onze-Lieve-Vrouw) met vijfkantige afsluiting; orgeldoksaal boven de rechtse zijkapel; sacristie en dienstvertrekken aan weerszijden van het hoofdkoor.

Interieurafwerking op basis van het zichtbare betonskelet; midden- en dwarsbeuk overspannen door spitse gordelbogen, rustend op lage pijlers en opgevuld met baksteen in visgraatmotief; lagere partijen onder raster met baksteenkoepeltjes; koor met meloenvormige afsluiting; imposante vensterzone met glasramen in aangepaste thematiek; sobere en functionele bemeubeling met nadruk op de koorpartij: altaren en ambones in roze en zwarte marmer, grijsmarmeren kalvarie met houten kruis, doopvont. De koperen preekstoel met bijbelse figuren behoort niet tot de oorspronkelijke uitmontering, maar werd in 1951 aan de kerk geschonken; beperkt sculpturaal patrimonium, bestaande uit houten heiligenbeelden en een kruisweg in gedreven koper; smeedijzeren altaarattributen.

sociaal-culturele waarde, volkskundige waarde:

De kerk is ingeplant in het midden van de mijnuitbating, op de overgang tussen cité en mijnterrein. Afgezien van een sterke beeldbepalende waarde, staat het gebouw symbool voor een groots mijnverleden, voor een opgeklopt groepsbewustzijn, voor triomfalisme en megalomanie, voor een paternalistische en semi-totalitaire maatschappijvisie. De mijnuitbatingen en de citéstructuur waren de ultieme concretisering van een tijdsgebonden mentaliteit, de mijnkathedralen vormden de kroon op het werk. De Christus-Koningkerk is als dusdanig dan ook een schitterend tijdsdocument.

b) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van de kerk is goed. Een eerste restauratiefase (toren, dak – met isolatie) is achter de rug. Een tweede fase (glasramen en gevel) is ingediend. Daarna volgt nog een derde fase (interieur en overschakelen van stookolie op gas).

Monumentenwacht is aangesteld; het laatste rapport dateert van november 2015.

c) Architecturale mogelijkheden

Omwille van het monumentale karakter van de kerk en omwille van de architecturale kwaliteit ervan, is de Christus-Koningkerk moeilijk opdeelbaar. Enkele lokalen, zoals de sacristie, kunnen eventueel een bredere invulling krijgen.

Sanitair is er enkel in de sacristie; het is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Op termijn zou er in de nevenruimtes naast het portaal publiek sanitair kunnen komen en ook een keukentje.

De klokken luiden, de toren is langs binnen verlicht (het uurwerk niet). De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

1 pastorie; 2 tennisclub Waterschei; 3 parochiezaal

De kerk is ingeplant aan de rand van de cité van Waterschei, aan de overgang van de woon- naar de werkzone, ten westen van de Noord-Zuidas die langsheen het mijnterrein liep en waar in 1914 al de directeurswoning, twintig vierwoningen en een boerderij waren opgetrokken.

Vlakbij de kerk bevinden zich de parochiezaal en recht tegenover de parochiezaal het casino. Aan de Binnenlaan is er een stedelijk buurthuis. Nog vlakbij de kerk zijn er jeugdlokalen en een school. De grote begraafplaats ligt dicht bij de kerk. Al die voorzieningen en ook het Thorpark bevinden zich op wandelafstand.

2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Dagelijkse mis (behalve op donderdagen)
- 1 zondagsmis
- Begrafenis-, huwelijks- en doopvieringen

De Christus-Koningkerk is een open kerk.

2.6. Sint-Albertuskerk in Zwartberg

2.6.1. Identificatie

Naam: Sint-Albertuskerk

Geografische ligging

- Kerkplein nr. 2, 3600 Genk
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Zwartberg Sint-Albertus

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Albertus Zwartberg

Bescherming(en)

- Volledig beschermd als Monument sinds 25-06-2002
- Parochiekerk Sint-Albertus is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009 (ID: 200589).

2.6.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Algemene beschrijving

De parochiekerk Sint-Albertus omvat drie bouwvolumes, die door middel van galerijen met elkaar in verbinding staan: een zaalkerk, toren (met doopkapel) en pastorie (met conciërgewoning). De kerk is opgetrokken in een zware en vrij sombere, doch imposante baksteenarchitectuur.

De voorontwerpen voor de mijnkerk van Zwartberg werden uitbesteed in 1937, toen de bouw van de verschillende sociaal gedifferentieerde tuinvijken reeds volop aan de gang was. De kerk zou een unificerende rol vervullen, en zou daartoe opgetrokken worden op neutraal terrein, op een raakpunt tussen de wijken, zodat ze voor iedereen gemakkelijk bereikbaar zou zijn. De mijndirectie schonk het terrein aan de kerkfabriek; alle werken werden op kosten van de kerkfabriek uitgevoerd, omdat deze belastingvrije facturen kon inbrengen.

Uit de verschillende voorontwerpen werd het project van Henri Lacoste geselecteerd; het werd goedgekeurd door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen op 16 augustus 1938; de definitieve plannen volgden op 28 november eerstvolgend.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

In januari 1939 begon men met de bouw van de kerk en pastorie. Voor het uitvoeren van de fundering deed men beroep op de firma Pieux Franki; de aannemers Gelpkens en Vanonkelen uit Tienen stonden in voor de ruwbouw; in augustus 1939 waren de werken aan het schip al zo ver gevorderd dat men kon overgaan tot het aanbrengen van de draagstructuur voor het dak. Gelijktijdig met de bouw werd er reeds werk gemaakt van de inrichting, die ook volledig naar ontwerp van Lacoste zou worden uitgevoerd. Alles had klaar kunnen zijn vóór de op 7 juli 1940 voorziene kerkwijding, maar het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog gooide roet in het eten. Pas vanaf augustus 1940 kon er verder worden gewerkt; in september was het gebouw gebruiksklaar en werd het voorlopig gewijd; de officiële wijding vond plaats op 10 oktober 1941.

In 1965 werd de mijn van Zwartberg gesloten, waardoor de kerkfabriek nu zelf moest instaan voor het onderhoud, ondanks beperkte middelen. De aanpassingen van de liturgie, voorgeschreven door Vaticanum II hadden echter een nog grotere impact; de uit de kerkhervorming voortvloeiende aanpassingswerken gebeurden op onoordeelkundige wijze. Vooral het priesterkoor werd grondig aangepast: de communiebank werd verwijderd, een deel van de rijke vloerbekleding werd opgebroken en een nieuwe, betonnen koorconstructie werd gerealiseerd, waarbinnen het oude hoofdaltaar een plaats vond; rechts van het koor verscheen naderhand een orgeltje, dat het in verval gerakende hoofdorgel aan de westzijde moest vervangen; links van het koor vond de doopvont een nieuwe plaats, zij het zonder het oorspronkelijke piramidale deksel; de oude doopkapel werd een weekkapel; de oude sacristie onder het koor werd omgevormd tot kleedkamers en douches voor het nabije voetbalterrein; een nieuwe sacristie werd ingericht in de galerij tussen kerk en doopkapel. In de jaren 1980 begon de kerk technische gebreken te vertonen. Het dak diende in het begin van de jaren 1990 te worden vervangen; later werden er ook werken uitgevoerd aan de toren; ook bleken de glas-in-betonramen aan de zuidkant in een slechte toestand te verkeren.

Bouwgeschiedenis:

In de loop van de 20ste eeuw werd de geschiedenis van Midden-Limburg grotendeels bepaald door de opkomst, de bloei en de ondergang van de mijnbouw. De sporen van deze bewogen geschiedenis zijn overal in het landschap aanwezig onder de vorm van vervoersinfrastructuur, terrils en uitgestrekte mijnterreinen, gedomineerd door schachtbokken en koeltorens. Het mijnpatrimonium omvat echter meer dan louter een industrieel aspect. De ontginning bracht het ontstaan van heuse nederzettingen met zich mee, midden in een voorheen amper ontgonnen gebied. De verschillende mijndirecties voorzagen uitgestrekte tuinvijken in de nabijheid van de werkplek, uitgerust met scholen, ziekenhuizen, casino's en kerken. Vooral deze kerken vallen op, door hun uitzonderlijke monumentaliteit en rijkdom. Om die reden, en niet omdat ze in kerkrechtelijke zin deze titel droegen, werden ze na verloop van tijd bestempeld als mijnkathedralen.

Vijf mijnmaatschappijen bouwden een mijnkathedraal: Beringen, Eisden, Waterschei, Winterslag en Zwartberg. De kerk (naar ontwerp van Isia Isgour) die de mijn van Houthalen voorzien had voor de wijk Meulenberg werd niet gebouwd ten gevolge van de steenkoolcrisis. Hoewel de mijndirecties het initiatief namen tot de bouw van deze kerken en in ruime mate bijdroegen tot de financiering ervan waren ze geen eigenaar van de kerken. Men werkte steeds in opdracht van de kerkfabriek, omdat deze laatste vrijgesteld was van belastingen. Het antwoord op de vraag waarom de mijnen overgingen tot de bouw van dergelijke kerken is niet eenduidig. Verschillende motieven speelden een rol:

- Noodzaak: binnen de tuinvijken was er nood aan een kerkgebouw, zodat de overwegend katholieke bevolking van de tuinvijk aan haar kerkelijke plichten kon voldoen.
- Imago: door middel van grootse architectuur wilden de mijnmaatschappijen een beeld oproepen van voorspoed, macht en prestige; concurrentie tussen de verschillende mijnzetels zou hierin een rol kunnen hebben gespeeld.
- Visie: verschillende mijndirecties waren sterk katholiek gezind. Als patroons zagen zij het blijkbaar als hun taak te waken over het geestelijk welzijn van de hen toevertrouwde arbeiders en mee te werken aan de vestiging van Christus' heerschappij in de wereld.

Roerend erfgoed/interieur

Het schip, overspannen door spitse gordelbogen onder een open dakstoel, is éénbeukig en leidt over zeven traveeën naar een halfronde kooromgang met vijf kranskapellen onder halfkoepels, het geheel bekroond door een galerij. Het ensemble is opgetrokken in traditionalistisch ogend baksteenmetselwerk, dragende structuren werden uitgevoerd in gewapend beton; in de kerk bleven deze betonstructuren (gordelbogen en dakstoel) zichtbaar, in de toren (met een heus betonskelet) werden ze achter metselwerk verborgen. De architect ontwierp het gehele interieur, inclusief de pastorie en de sacristie.

De bevoering werd grotendeels uitgevoerd in keramische tegels van Cerabel, met kleuren en legmotieven geïnspireerd op vloeren die ontdekt werden in Apamea; voor de galerij boven de kranskapellen werd geopteerd voor anti-akoestisch beton, gegoten in visgraatmotief; voor de bevoering van de verbindingsgalerijen werden witte en zwarte keien gebruikt, in een antiek legmotief met snijdende cirkels. De wanden zijn grotendeels in naakt baksteenmetselwerk in een vrij sober patroon; enkel in het schip zitten ze verborgen achter glas-in-beton-voorstellingen van de twaalf apostelen. De betonstructuren werden blauw en bruin gekleurd in samenhang met de geometrisch gestructureerde glasramen, die in groenige, blauwige, gele en rode tinten zijn afgewerkt, met een duidelijke focus op het koor, waar warme kleuren domineren.

Het koor is eigenlijk integraal het centrum van het interieur. Het wordt van het kerkschip gescheiden door gemetselde ambos. Een hoogst bizarre bekroning vormt de smeedijzeren balustrade van de koorgalerij, die voorstellingen draagt van een ram, paradijsrivieren, wijnranken met witte duiven, drinkende schapen, alles met een Bijbelse betekenis: het Christusoffer, de Paradijsbelofte en de verkondiging van de Blijde Boodschap aan het Godsvolk.

De koormeubilering omvat:

- Een ciborium: gewapend beton bekleed met imitatiemarmer
- Een hoofdaltaar, normaal onder het ciborium, maar naar voor verschoven (cf. hoger aangehaalde verbouwingen na Vaticanum II); de tafel is afgewerkt in zwart marmer, waarop koperbeslag met voorstellingen van het Christusmonogram;
- Een tabernakel: zuilvormig met prismatisch dak, dat kan worden omgevormd tot expositietroon voor het Heilig Sacrament

Het ensemble is sober en monumentaal, uit respect voor de essentie van de kerkelijke ritus. Vrijwel het enige ornament wordt gevormd door het Christusmonogram op het altaar. Dezelfde soberheid komt tot uiting in de twee zijaltaren, in dezelfde vorm en materialen als het hoofdaltaar, en een driehoekig bekroonde, zwartmarmeren rug waarin een plaasteren tondo is verwerkt.

Het links altaar is aan Onze-Lieve-Vrouw toegewijd, het rechtse aan het Heilig Hart, respectievelijk met bijen en pauwen op de panelen, symbolen van zuiverheid en onsterfelijkheid, en voorstellingen van de heiligen in de tondo's.

De kerk herbergt een rijk sculpturaal patrimonium, waarvan de Sint-Barbaratoren in de westbouw wel het meest spectaculaire onderdeel vormt. Het beeld is uitgewerkt in hout met een bekleding van gedreven koperplaten. Het stelt de toren voor, waarin de heilige omwille van haar geloof werd opgesloten, op een voet van bijen en slangen; op de torenschacht werd een bijhorend Bijbelcitaat aangebracht; bovenaan prijken drie vensters, met in één ervan een houten beeld van Sint-Barbara, dat omstreeks 1950 uitgevoerd door Raf Mailloux. Heiligenbeelden werden verder geplaatst in de kranskapellen; de twee monumentale beelden van Onze Lieve Vrouw en het Heilig Hart, naar ontwerp van Georges Deconinck, werden toegevoegd omstreeks 1950. In het schip werd ook een kruisweg voorzien, uit de ateliers van Maredsous, naar ontwerp van Jozef de Falloise.

Naast beeldhouwwerk kan nog een veelheid aan typisch kerkmeubilair en attributen worden geciteerd, van de monumentale paaskandelaar over een orgel, banken en biechtstoelen tot luchters; vrijwel alles werd door de architect zelf ontworpen en uitgevoerd. Binnen dit kader van toegepaste kunstobjecten moet ook de koperen doopvont worden geciteerd, met piramidaal deksel. Het bekken stond oorspronkelijk opgesteld in de doopkapel op het gelijkvloers van de toren, in een achthoekig afgewerkte ruimte, met een verdiept platform centraal.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Albertus, Inventaris Onroerend Erfgoed*

Uit het beschermingsbesluit

Beschrijving

De bescherming als monument betreft de parochiekerk Sint-Albertus, opgetrokken in 1939 naar ontwerp van architect Henri Lacoste, gelegen aan de steenkoolmijn van Zwartberg.

Waarden

De Sint-Albertuskerk is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Artistieke waarde

Gemengd traditionalistisch en modernistisch kerkgebouw naar ontwerp van Henri Lacoste. Het gebouw is in eerste instantie een typische interbellum-combinatie van klare lijn en klassieke, antieke en vroegchristelijke inspiratiebronnen. Het gebouw combineert ideeën van zuiverheid op het vlak van volume, vlakken en lijn, uitgewerkt in een tegelijkertijd traditionele en vooruitstrevende materiaalkeuze, met een rijk afgewerkt en sterk symboolgeladen interieur. De stijl is geïnspireerd op Berlage, de Hollandse en Delftse School, maar vertoont toch een art deco toets onder de vorm van archeologische citaten.

Historische waarde

De voorontwerpen van de kerk dateren uit 1937, werden goedgekeurd door de bevoegde instanties in 1938 en in hun definitieve vorm gegoten in 1938. In januari 1939 begon men met de bouw van de kerk en pastorie en in augustus waren de werken aan het schip al zo ver gevorderd dat men kon overgaan tot het aanbrengen van de draagstructuur van het dak. Door oorlogsomstandigheden sleepte de inrichting, volledig naar ontwerp van de architect, aan tot 1941. Vanaf de jaren 1960, ten gevolge van de mijnsluiting en Vaticaanse hervormingen, werden aanpassingswerken uitgevoerd.

Architectuurhistorische waarde

De kerk omvat drie bouwvolumes, die door middel van galerijen met elkaar in verbinding staan: zaalkerk, toren (met doopkapel) en pastorie (met conciërgewoning). De drie gebouwen zijn opgetrokken op een gedeeltelijk verhoogd terrein. Imposante baksteenarchitectuur; gevelvlakken geritmeerd door hoge, mijtervormige vensters; koorafsluiting met rondboogvensters; oculus her en der. De toren is geïnspireerd op de West-Vlaamse baksteengotiek, maar met een sterk versoerd profiel. Concentratie van ornamentiek in het externe westportaal, waarin houten deuren met koperbeslag, hierop is alle decoratie uitgewerkt onder de vorm van medaillons (met vroegchristelijke motieven) en banden met Latijnse en Griekse opschriften.

Eénbeukig schip, overspannen door spitse gordelbogen onder een open dakstoel; halfronde kooromgang met vijf kranskapellen onder halfkoepels, bekroond door een galerij; interieur in baksteenmetselwerk, met dragende structuren in geschilderd beton; het betonnen skelet van de toren werd daarentegen met metselwerk bekleed. Interieurafwerking grotendeels volgens richtlijnen van de architect: bevloering met keramische tegels, anti-akoestisch beton en keien in antieke patronen; wanden van het schip afgewerkt met glas-in-betonafbeeldingen van de twaalf apostelen; geometrische glasramen. Interieurontwerp gefocust op het hoofdaltaar, met een monumentaal ciborium en tabernakel; afwerking in (imitatie)marmer, koper en smeedwerk.

Verdere bemeubeling met zijaltaren, banken, biechtstoelen, paaskandelaar, kroonluchters en dergelijke meer. Rijk sculpturaal patrimonium, met een vermeldenswaardige voorstelling van de Sint-Barbaratoren in de westbouw.

Sociaal-culturele waarde, volkskundige waarde

De kerk is een typische mijnkathedraal, opgericht op kosten van de mijnuitbating op een centraal terrein in de oude tuinvijk. Het gebouw vervulde niet alleen de praktische behoefte aan een cultusruimte, maar moest ook bijdragen tot het positieve imago van het mijnbedrijf, dat zelfs in tijden van crisis op volle toeren bleef draaien. De kathedralen, als protserige blikvangers, fungeerden alzo als visitekaartje naar de buitenwereld toe en stimuleerden de werklust en het samenhorighheidsgevoel onder de arbeiders. Naast deze commerciële overwegingen zullen de kerken ook paternalistische, Christelijke idealen hebben gediend. Hun propagandistische waarde was derhalve op verschillende domeinen te situeren, wat het tot openbare interbellumgebouwen bij uitstek maakt.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Albertus, Inventaris Onroerend Erfgoed*

b) Bouwfysische toestand

De algemene bouwfysische toestand is redelijk goed. In de toren sijpelt wat water binnen en de kelder geeft een onderkomen indruk.

Er is een nieuwe verwarmingsinstallatie.

Energiebron Gas en volledig bedienbaar en opvolgbaar vanop afstand.

Restauratiedossiers voor de gevels en de glasramen zijn ingediend, nadat het beheersplan goedgekeurd is. Hetzelfde geldt voor een dossier in verband met werken ter voorkoming van verdere waterinsijpeling in de toren.

Monumentenwacht is aangesteld (laatste inspectie in Maart 2023).

Brandweer Genk is aangesteld (laatste verslag in Maart 2023).

c) Architecturale mogelijkheden

De kerkruimte is en voelt monumentaal aan. Daardoor is de ruimte moeilijk opdeelbaar. Het is bovendien een geklasseerd monument en een prioritaire kerk, waardoor een opdeling niet aan de orde is.

De kerk is volledig onderkelderd. Die kelder, met aan de zijgevels daglicht dat binnenvalt, is bijzonder bruikbaar voor allerlei doeleinden..

De doopkapel onder de toren is nu een gerestaureerde doopkapel.

De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 pastorie met vergaderzalen;
- 2 scholencampus /jeugdhuis/kinderopvang;
- 3 zaal Ons Heem;
- 4 afgesloten tuin;
- 5 polyvalente ruimte;
- 6 open tuin;
- 7 polyvalente ruimtes, mogelijke jeugdlokalen;
- 8 grote feestzaal

De grote begraafplaats

ligt dicht bij de kerk. Ook in de directe nabijheid bevindt zich de Italiaanse kerk (beheerd door een vzw en geen officiële parochiekerk).

Er zijn jeugdlokalen en lokalen van het jeugdwelzijnswerk (Gigos) in de nabijheid van de kerk, evenals een buurtontmoetingslokaal dat momenteel een volledige verbouwing afgerond heeft.

De Sint Albertusschool die momenteel een restauratie afrondt, is gelegen net naast de kerk.

Het fietsroutenetwerk passeert aan de kerk; het loopt er net naast het Kolenspoor dat een belangrijke stedenbouwkundige ader zal worden.

2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Wekelijkse mis op donderdag
- Maandelijks mis op zondag
- Begravenis-, huwelijks- en doopvieringen

Meermaals per jaar is er een concert in de kerk, en een koor, dat niet parochiegebonden is, repeteert er twee tot zes keer per jaar.

De combinatie pastorie – kerk voorziet in:

- catecheselokaal,
- vergaderruimte voor parochiale organen,
- vergader- en archiefkamer voor kerkfabriek,
- vergaderruimte voor verenigingen,
- vergaderruimte voor pastorale eenheid,
- onthaal, archiefkamer parochie,
- parochiesecretariaat,
- opslagplaats voor materiaal van de kerk
- bijeenkomsten van de nabij gelegen Sint Albertus school

De Sint-Albertuskerk is een open kerk.

2.7. Sint-Jozef-Werkmankerk in Hoevenzavel

2.7.1. Identificatie

Naam: Sint-Jozef-Werkmankerk

Geografische ligging

- Minderbroedersstraat 2, 3600 Genk
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Pastorale eenheid: Sint-Barbara Genk
- Parochie: Hoevenzavel Sint-Jozef-Werkman

Bescherming(en)

- Niet beschermd als monument
- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed of opgenomen in de inventaris van het onroerend erfgoed

Eigenaar: Stad Genk (in erfpacht aan de kerkfabriek)

Stad Genk is na verkoop van de kerk en het klooster door de Minderbroeders eigenaar van dit kerkgebouw, dat in erfpacht is gegeven aan de kerkraad.

2.7.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De *Sint-Jozef-Werkmankerk* werd in 1953 gebouwd door de Minderbroeders. Architect was Frans de Keuleneer. Het is een opvallend langgerekte, driebeukige basiliek met lage zijbeuken en ronde vensters, zonder dwarsbeuk. De aangebouwde vierkante toren wordt gedekt door een laag tentdak.

De kerk bevat glas-in-loodramen van Ri Coëme. Ook bezit de kerk een eikenhouten piëta die uit Boischot afkomstig is.

Omstreeks 1942 kwamen de Minderbroeders naar Hoevenzavel en de meesten vertrokken weer in 2006, hoewel de laatste vier paters, die de parochie bedienden, pas in 2013 zouden vertrekken. In 2012 werd het klooster daarom gekocht door de stad Genk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van de kerk is eerder goed. De meeste ramen (beneden) zijn voorzien van dubbel veiligheidsglas in 2003. De laatste 4 ramen beneden in de kerk zullen in 2024 nog uit hetzelfde materiaal en uitzicht voorzien worden.

In 2017 werd de verlichting vervangen door LED-verlichting. Er zijn geen concreet geplande werken, maar wel enkele (urgente) problemen. Er zijn dakwerken nodig, interieure vloerwerken en schilderwerken. Het glas-in-lood in de ronde raamopeningen is aan vervanging toe.

c) Architecturale mogelijkheden

Omwille van de lengte van het schip en de relatief eenvoudige opbouw van het schip, is het schip eventueel opdeelbaar met een wand over de breedte van de kerk. De kerk beschikt over een ruime sacristie met beperkt sanitair en een grote kelder die momenteel als opslagruimte van verenigingen gebruikt wordt.

De kerk heeft zijbeuken, maar die zijn relatief smal.

Door de connectie met het Minderbroedersklooster (eigendom van de stad en gebruikt voor socio-culturele doeleinden) zijn er veel mogelijkheden.

De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 voormalig klooster/ruimtes voor verenigingen;
- 2 speelplein;
- 3 scholencampus

De kerk grenst aan de mijncité van Waterschei. Hoevenzavel beschikt over een eigen voorzieningencluster.

De kapel van het oude klooster wordt momenteel gebruikt als repetitielokaal en vergaderruimte. In het oude Minderbroedersklooster, dat door verenigingen gebruikt wordt, is ook het parochiesecretariaat ondergebracht.

Tussen de kerk van Hoevenzavel en de kerk van Zwartberg ligt de Italiaanse kerk (die wordt beheerd via een vzw en is daarom onafhankelijk van de kerkraden van Hoevenzavel en Zwartberg en dus het kerkenbeleidsplan).

2.7.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Wekelijkse Eucharistie op zaterdag om 18 uur
- Maandelijks Taizégebed
- Begravenis-, huwelijks- en doopvieringen
- Pastorale gesprekken in de sofa
- Wekelijkse repetitieruimte De Daltons
- Diverse schoolbezoeken: schoolvieringen, proclamaties
- Jaarlijkse tentoonstelling
- Concerten (oktober 2023 Gospelconcert, december 2023 Kerstconcert, april 2024 Lenteconcert)

Het is geen open kerk.

DE KERKEN VAN FEDERATIE GENK-WEST

2.8. Heilig Hartkerk in Winterslag

2.8.1. Identificatie

Naam: Heilig-Hartkerk

Geografische ligging

- Evence Coppéeplaats nr. 2, 3600 Genk, Winterslag (Winterslag 1)
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Winterslag I Heilig-Hart

Eigenaar: Kerkfabriek Heilig-Hart

Bescherming(en)

- Niet beschermd als monument
- Is vastgesteld als bouwkundig erfgoed: *Parochiekerk Heilig Hart*
Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009 (ID 200590)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.8.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Kruiskerk in eclectische stijl, gebouwd in 1923-1925 naar ontwerp van architect A. Blomme en volledig opgetrokken uit breuksteen. Schip van vijf traveeën en transept van twee traveeën, gemarkeerd door steunberen; koor van één rechte travee met halfronde sluiting. Ingebouwde, vierkante toren ten noorden van de voorgevel, onder klokvormige torenhelm met peerspits. Dakruiter op de kruising. Geprofileerde rondboogvensters. Portaal met rondboogarcade.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Heilig Hart, Inventaris Onroerend Erfgoed*

b) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand is goed.

In 2015-16 is het gewelf hersteld. In 2018-2019 werd het interieur, inclusief de elektriciteit en de vloer, vernieuwd. In 2022 werd op de vlakke muren een akoestische isolatie aangebracht.

Op basis van een recent inspectierapport van 'Monumentenwacht' zullen in 2024 de nodige herstellingen worden uitgevoerd, voornamelijk aan toren, dak en afvoeren.

c) Architecturale mogelijkheden

Omwille van het monumentale karakter van de ruimte (het is een mijnkathedraal) zijn er relatief weinig mogelijkheden tot opdeling, tenzij met een volume in het volume (maar ook dat zou de bestaande ruimtelijkheid schaden). Er zijn relatief weinig nevenlokalen die voor een ander doeleinde gebruikt kunnen worden. Er is wel een winterkapel
De kerk leent zich wel (door het transept en het vrij grote koor) tot andere vormen van gebruik die niet noodzakelijk een fysieke opdeling nodig hebben.

Publiek en rolstoeltoegankelijk sanitair is er naast het portaal. Ook in de sacristie is er sanitair.

2.8.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 Seniorenresidentie
De vierde wand;
- 2 Syntra ;
- 3 jeugdlokalen scouts;
- 4 Basisschool Sint-Michel

De Heilig Hartkerk bevindt zich centraal in de eerste cité van Winterslag.

De pastorij ligt wat verder naar het Oosten, aan de Acacialaan 85. Zij wordt gedeeld met de parochie Sint Eventius van Winterslag 2. Nog wat verder, aan de Oostlaan 10, is er de parochiezaal 'Het Park'. Aan de Noordlaan ligt buurthuis het Kliniekske.

Het fietsroutenetwerk passeert aan de kerk.

C-Mine (cultuurcentrum) ligt op 1,5km van de kerk.

2.8.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Misviering op zondagen en feestdagen.
- Begrafnis-, huwelijks- en doopvieringen.
- Catechese activiteiten.
- Lezing en filmvoorstelling tijdens de vastenperiode
- Een korentreffen vond plaats in 2022

Het is geen open kerk.

2.9 Sint-Jan Baptist de la Sallekerk in Boxbergheide

2.9.1. Identificatie

Naam: Sint-Jan Baptist de la Sallekerk

Geografische ligging

- Sint-Jan Baptistplein nr. 3, 3600 Genk, Boxbergheide
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Bokrijk I Sint-Jan Baptist de la Salle

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Jan Baptist de la Salle

Bescherming(en)

- Geen bescherming
- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed, wel opgenomen in de inventaris van het onroerend erfgoed

2.9.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Beschrijving:

Parochiekerk Sint-Jan Baptist de la Salle in modernistische stijl naar ontwerp van de Hasseltse architect Louis Van De Vondel uit 1961.

De kerk met een op paraboolvormen gebaseerd grondplan en een monumentale vrijstaande toren op vierkant grondplan werd gebouwd in 1966-1967 tegen de flank van de Boxberg. Hierdoor lijkt zij boven de wijk in het vrije veld te staan. De parochie werd in 1952 nieuw opgericht bij de wijk van Boxbergheide.

Historiek:

Vanaf 1850 begint de gemeente Genk grote stukken heide te verkavelen. In de tweede helft van de 19de eeuw ontstaan verschillende gehuchten, zoals Craenevenne, Congo en ook Boxbergheide. Aanvankelijk behoorden deze gehuchten tot de grote Sint-Martinusparochie van Genk. Omdat deze echter verafgelegen was, besloot men in 1845 reeds te Godsheide de parochie Onze-Lieve-Vrouw van Bezoeking op te richten. In de eerste helft van de twintigste eeuw groeide de bevolking gestaag, en met de aanstelling van pater Coupé bloeide het parochiale leven.

Na de Tweede Wereldoorlog ging men verder met de verkaveling van de heide. Hierdoor kwam men tegemoet aan de hoge woningnood enerzijds, anderzijds sloot de omgeving aan

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

op het principe om de mijnwerkers een woning te kunnen aanbieden in een gezonde, groene omgeving. In de nieuwe, snelgroeiende wijk Boxbergheide werden reeds vanaf 1950 gemeenschapsvoorzieningen uitgebouwd (scholen, een feestzaal...). Die wijk is de grootste realisatie van de "Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom" en haar gewestelijke tak "De S.M. Landwaarts". Al van bij het begin werd door pater Coupé geijverd voor een eigen parochiekerk. Als stichtingsdatum van de eigenlijke nieuwe parochie neemt men doorgaans 21 juni 1953, inhaling van de eerste pastoor Z.E.H. Michel Boonen. Omdat deze parochie meer dan enkel de tuinvijk Boxbergheide omvatte, werd de naam Sint-Jan Baptist de la Salle Bokrijk gekozen. Een van de beleidspunten van de parochie was dat de scholenbouw in deze kroostrijke parochie absoluut voorrang zou krijgen op de kerkbouw, en zo nam men voorlopig onderdak in een noodkerk. Deze werd echter al snel te klein en in 1959 werd een wedstrijd uitgeschreven tussen drie architecten. In 1959 kreeg Louis Van De Vondel de opdracht toegewezen.

De plannen dateren van 1961, maar de goedkeuring door alle bevoegde instanties nam een lange tijd in beslag en pas in 1966 werd de bouwvergunning afgeleverd. De inwijding vond plaats in september 1967.

Architect Louis Van de Vondel werd in 1919 in Antwerpen geboren en vestigde zich later in Hasselt, waar hij verschillende gebouwen ontwierp. Zijn oeuvre is nog weinig onderzocht. Hij ontwierp samen met architect André Croonenberghs het administratief centrum aan de Dieplaan in Genk en was betrokken bij restauratiewerken van de parochiekerk Sint-Martinus in Houthalen-Helchteren.

Vanaf de jaren 1950 werd er in de Europese kerkarchitectuur geëxperimenteerd met nieuwe vormen voor plattegronden, vaak gebaseerd op zuivere meetkundige figuren.

Zo ontwierp bijvoorbeeld de Duitse architect Rudolf Schwarz met de Sint-Michielskerk van Frankfurt en de Maria Koninginkerk te Saarbrücken twee kerken met op ellipsen gebaseerde plattegronden. Behalve het scheppen van krachtige, sprekende architectuur, die de parochianen omarmt en bij elkaar brengt, werd hierdoor ook de zichtbaarheid van het altaar en de akoestische kwaliteit van de ruimte versterkt.

De Sint-Jan Baptist de la Sallekerk is duidelijk geïnspireerd op deze tendens in de naoorlogse kerkarchitectuur. Het ruimteconcept van twee aan elkaar geschakelde parabolen biedt bovendien ook functioneel een vernieuwende oplossing voor het gebruik van de kerk op week- en feestdagen.

Beschrijving:

Het grondplan van het hoofdgebouw zet zich samen uit twee parabolen: een grote parabool waarin het zuidwestelijk georiënteerde schip is ingeschreven sluit aan op een tweede parabool van halve breedte die uitkomt achter de sacristie. Hierin is de noordoostelijk georiënteerde weekkapel ondergebracht, die bij het schip kon worden geïntegreerd. In de hoek tussen de twee parabolen bevindt zich een lager volume van ongeveer L-vormig grondplan met aan de straatzijde een ruime inkomhal. Dit bevat in het rechterdeel een ruimte voor de catechismus, vestiaire en berging en achter de hal een ruimte voor koorknappen en de sacristie. De twee delen worden gescheiden door een smalle gang naar de weekkapel. Boven de sacristie bevindt zich een geluidsafgesloten kinderkamer, zodat ouders met kleine kinderen de mis konden volgen zonder te storen. Aan dit lagere volume gaat een open, overluidend voorportaal vooraf. De klokkentoren is een volledig vrijstaande campanile, ingeplant aan de zuidoostzijde, voor het portaal.

Kerk en toren zijn uitgevoerd in een betonconstructie met ringbalken, als voorziening tegen mijnschade. Het gevelparement bestaat uit grijze Boomse machinesteen. De gesloten

gevelvlakken contrasteren met twee grote raampartijen aan noordwest- en zuidzijde van het schip. Deze worden door witte verticale pijlers onderverdeeld en zijn voorzien van goudgeel kathedraalglas met roedeverdeling. Boven de altaarruimtes van kerk en weekkapel zijn in het dak ronde bovenlichten voorzien, die voor een gerichte en accentuerende lichtinval zorgen.

De ramen van de vergaderruimtes en bijruimtes aan de oostzijde zijn voorzien van smeedijzeren traliewerk met cirkelmotief. De oostelijke buitengevel van de weekkapel is versierd met kleine kruisjes in reliëf in het metselverband.

Naar de zuidwestzijde toe helt het perceel sterk af, waardoor een extra benedenverdieping onder het hoofdaltaar ontstaat. Daar is momenteel een ontmoetingsplaats (zaal 3onder den toren") in ondergebracht, toegankelijk via een dubbele deur met luifel. Aan beide zijden van de deuropening bevinden zich per twee gegroepede lange smalle ramen. Boven de toegangsdeur een groot kruis ter decoratie, aangebracht in reliëf in het metselverband. De dubbele paraboolvorm van het grondplan is ook in het interieur duidelijk voelbaar. De hoofdkerk bestaat uit één grote ruimte met gegolfd plafond, dat de positie van de balken weerspiegelt. De vloer van het schip is voor het grootste deel bekleed met rechthoekige keramische tegels. Achter het altaar is de muur met houten latten afgewerkt. Het plafond en de tussenpijlers van de glaspartijen zijn sober wit geschilderd.

Het houten kerkmeubilair is sober, de stoelen staan in waaiervorm naar de verhoogde altaarruimte toe georiënteerd. Links voor de altaarruimte een bescheiden orgel van de firma Verschuren. De kerk dateert van na het Tweede Vaticaans Concilie, daarom ontbreken communiebanken en kruisweg.

De kerk bezit nog enig meubilair uit de in 1944 gebombardeerde Sint-Martinuskerk onder andere een gotisch hardstenen wijwatervat uit de 16de eeuw, een neogotische hardstenen doopvont uit 1903, van P. Roemaat uit Leuven en drie tegen de muur geplaatste wijwatervaten met een heiligenbeeld. De aan de wand achter het altaar bevestigde Calvariegroep (1954-1956) werd gebeeldhouwd door de Genkse kunstenaar Raf Mailleux. De toren is uitgevoerd in beige baksteen. Deze staat los van de kerk zodat bij een eventuele mijnverzakking de zware toren geen schade aan de kerk zou aanrichten. In de 22 meter hoge toren hangen twee luidklokken. In de noordoost- en zuidwestmuur zijn op zeven verschillende niveaus per drie gegroepede glasdallen verwerkt. Aan de zuidoostmuur is een decoratief smeedwerk met belettering "H. Missen" bevestigd.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Sint-Jan Baptist de la Salle, Inventaris Onroerend Erfgoed*

b) Bouwfysische toestand

Het kerkdak is geïsoleerd en gerenoveerd in het jaar 2022. De bouwfysische toestand van de kerk is goed. De kerkraad onderzoekt of de plaatsing van fotovoltaïsche panelen op het dak interessant zou kunnen zijn.

c) Architecturale mogelijkheden

De Sint-Jan Baptist de la Sallekerk heeft veel mogelijkheden. Het kerkschip en de grote weekkapel zijn door hun onregelmatige vorm moeilijk opdeelbaar, maar er zijn veel nevenruimtes voorzien (een grote sacristie, een 'kinderkerk' boven, vergaderruimtes, een

keuken, een secretariaat). De weekkapel kan al dan niet ruimtelijk bij het grote kerkschip gevoegd worden, wat ook mogelijkheden biedt. Op zich is de weekkapel te gebruiken voor allerlei doeleinden.

Er is sanitair in de kerk dat ook toegankelijk is voor rolstoelgebruikers; de kerk is in het algemeen goed toegankelijk.

Er zijn stoelen, wat de flexibiliteit ten goede komt.

2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 voormalige pastorie/nu opvanginitiatief, op termijn kinderopvang;
- 2 Kleuter-en Lagere Gemengde School Boxbergheide;
- 3 Don Bosco instituut;
- 4 zwembad Boxbergheide

Onder de kerk bevindt zich (de kleine) parochiezaal 'Onder de toren'.

Vlakbij de kerk zijn er Chirolokalen voor meisjes en voor jongens, bevindt zich de Katholieke Gemengde Basisschool en de secundaire school Don Bosco Genk.

Boxbergheide is een residentiële of bescheiden-residentiële buurt. Op 100 m ten zuiden van de kerk is er de socioculturele zaal 'De Schalm' (in de oude noodkerk).

2.9.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Eén mis op donderdag, één weekendmis op zondag
- Begrafenis-, huwelijks- en doopvieringen
- Jaarlijks is er een achttal schoolvieringen van BaO en S.O.

In zaal Sint-Jan en de winterkapel vindt de catechese plaats, is er vergaderruimte voor de parochiale organen en voor verenigingen. In en onder de kerk is er ruimte voor opslag.

Af en toe vindt er een concert plaats in de kerk, en af en toe een tentoonstelling (1 maal per jaar)

Het is een open kerk op een beperkt aantal tijden.

2.10. Maria Gorettikerk in Bokrijk

2.10.1. Identificatie

Naam: Maria Gorettikerk

Geografische ligging

- Dr. Loriersstraat nr. 9, 3600 Genk, Bokrijk
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Bokrijk II Maria Goretti

Eigenaar: Kerkfabriek Maria Goretti

Bescherming(en)

- Geen bescherming
- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed, niet opgenomen in de inventaris van het onroerend erfgoed

2.10.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De moderne zaalkerk werd gebouwd in 1965. Het gebouw bestaat uit een eenbeukige transeptloze kerkruimte en een ruime kapel. Daarnaast zijn er nog een sacristie, een stookruimte en een opslagruimte. Het schip en het koor bevinden zich in één eenvoudig volume met zadeldak; het schip beslaat drie traveeën, het koor één.

In de jaren 1980 kwamen er nieuwe glasramen en een nieuwe vloer.

De kerk heeft geen toren.

De gevels bestaan uit beton en baksteen. Binnenin wordt duidelijk dat grote houten spanten het dak dragen.

De aankleding is sober maar functioneel.

b) Bouwfysische toestand

Het dak van de kerk bevindt zich in minder goede staat .

In 2009 investeerde de kerkfabriek in een nieuwe verlichting. Er zijn geen verdere investeringen gepland.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

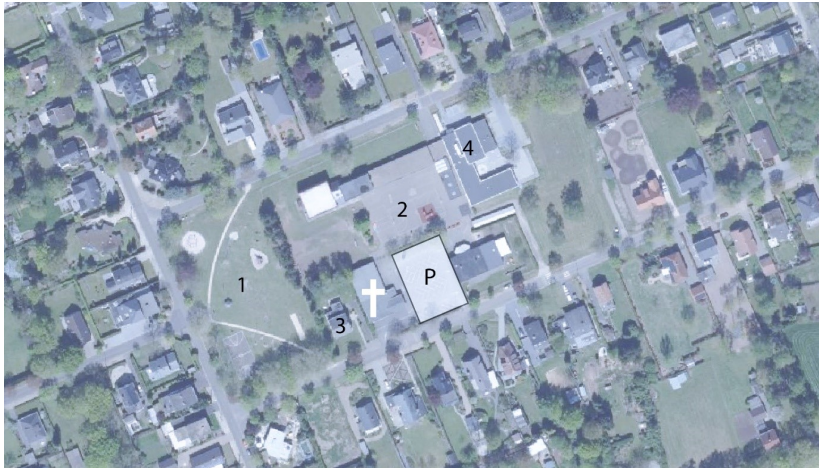
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

c) Architecturale mogelijkheden

Er is beperkt sanitair aanwezig in de kerk.

De ruime kapel en het schip kunnen los van elkaar functioneren. In het schip heeft de basisschool een turnzaal gerealiseerd.

2.10.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 park/speeltuin;
- 2 basisschool;
- 3 pastorie;
- 4 buurtcentrum

Bokrijk is een woonwijk met een residentieel karakter. De kerk ligt in de voorzieningencluster van Bokrijk, niet ver van het grote Sint-Jozefinstituut (middelbare school).

2.10.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Wekelijkse mis op woensdagavond
- 1 weekendmis op zaterdag,
- Begrafenis- en doopviering

Het kerkship:

- Is in 2018 voor 50 jaar in erfpacht gegeven aan scholengemeenschap De Speling (School het Sterrenrijk).

In de Mariakapel:

- liturgische ruimte/parochiekerk geworden
- catechese,
- vergaderruimte voor parochiale organen,
- vergader- en archiefkamer voor de kerkfabriek,
- vergaderruimte voor verenigingen,

De Sacristie:

- is gebleven

Het is geen open kerk.

2.11. Sint-Eventiuskerk in Winterslag

2.11.1. Identificatie

Naam: Sint-Eventiuskerk

Geografische ligging

- Noordlaan z.n., 3600 Genk, Winterslag (Winterslag 2)
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Genk
- Parochie: Winterslag II Sint-Eventius

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Eventius

Bescherming(en)

- Geen bescherming
- Niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed; niet opgenomen in de inventaris van het onroerend erfgoed

2.11.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk werd omstreeks 1935 gebouwd voor de tweede cité van Winterslag. Het is een eenvoudig, traditionalistisch gebouw dat bestaat uit één grote beuk, een koornis en een doopkapel.

De gevels zijn wit (vroeger was het naakte baksteen – zie de foto's van het KIK van medio jaren 1970); het grote zadeldak (dat ook de koorzijde van de kerk afdekt) is bedekt met oranje-rode dakpannen. Op het dak bevinden zich twee dakruitertjes, maar een toren ontbreekt.

Het interieur is sober en tegelijkertijd enigszins expressionistisch. Aan de zijgevels voelt het interieur wat gedrongen aan.

b) Bouwfysische toestand

De toestand van de kerk is goed.

Werken die recent werden uitgevoerd:

- dakvernieuwing
- bepleistering

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

- verwerken
- nieuwe verwarmingsketel (van gasolie naar aardgas)
- geluidsinstallatie vervangen

Monumentenwacht is aangesteld (het volgende nazicht is gepland voor 2025)

c) Architecturale mogelijkheden

De kerk heeft de architecturale mogelijkheden van een grote (zij het architecturaal aantrekkelijke) zaal. Er zijn weinig nevenlokalen (wel een sacristie, een doopkapel en een oksaal). Daardoor heeft de Sint-Eventiuskerk relatief weinig architecturale mogelijkheden, tenzij er vraag zou zijn naar een grote zaal.

Er is beperkt sanitair aanwezig.

De klokken luiden

2.11.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De sinds 2022 leegstaande pastorie aan Noordlaan 80 is overgedragen aan de stad. De huidige pastorie bevindt zich aan de Acacialaan 85, waar zij gedeeld wordt met de H. Hartparochie van Winterslag 1.

Sint-Eventius is de kerk van de tweede cité van Winterslag; de vierde cité ligt vlakbij (naar het Noorden).

Casa Papa Giovanni, naast het spoor aan de Noordlaan, ten Oosten van de kerk is een feestruimte, vergaderruimte, repetitieruimte, hobbyruimte, fuifruimte en podiumzaal.

Naar het Westen, niet ver van de kerk, is er zaal Paro en het buurthuis Passerel. Daar vlakbij ligt ook de Marokkaanse moskee.

2.11.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- *Misviering op zondagen en feestdagen; jaarlijks de Sint-Barbaraviering*
- *Bij gelegenheid begrafenissen, huwelijken en doopvieringen*

Het is geen open kerk.

2.12. Onze-Lieve-Vrouw Rozenkranskerk in Termien

2.12.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw van de
Rozenkranskerk

Geografische ligging
-Rozenkranslaan 47, 3600 Genk,
Termien
-Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur
-Bisdom: Hasselt
-Dekenaat: Genk
-Parochie: Termien Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans

Eigenaar: Stad Genk, in erfpacht aan de kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans tot
2046

Is vastgesteld als bouwkundig erfgoed Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans.
Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009 (ID:21618)

2.12.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Onroerend

Bakstenen kerk, in 1941 gebouwd naar ontwerp van architect M. De Paepe. De plattegrond beschrijft een vierkante westelijke toren, een driebeukig basilicaal schip van zes traveeën en een koor van drie traveeën met vlakke sluiting. Smalle mijtervormige drielichten, de travee van de middenbeuk gemarkeerd door een systeem van steunberen en stenen schoren.

Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw van de
Rozenkrans, Inventaris Onroerend Erfgoed

De kerk werd gebouwd als Dominicaanse kloosterkerk.

Op 1 maart 1934 werden de Dominicanen plechtig ingehaald in Genk.

In afwachting van een eigen klooster en kerk vestigden zij zich in de Calvariestraat.

In 1940 waren er voldoende gronden verworven om de bouwplannen uit te voeren.

Op 19 oktober 1941 werd de eerste steen gelegd van de kloosterkerk die op 5 oktober 1946 werd ingewijd.

De kerk werd toegewijd aan Onze Lieve Vrouw, Koningin van den Allerheiligsten Rozenkrans.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

In 1956 werd de kloosterkerk parochiekerk en werd een doopkapel aangebouwd. Ook de nieuwe parochie kreeg Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans als patroonheilige. De parochiegemeenschap viert jaarlijks het feest van de H. Dominicus op 8 augustus en het parochiefeest op 7 oktober. Tot 2013 werd de kerk bediend door de paters Dominicanen.

Kloosterkerkhof: In juli 1938 kregen de Dominicanen door bemiddeling van pater senator Rutten de toelating om een eigen kloosterkerkhof aan te leggen.

Roerend

INTERIEUR

– DOOPKAPEL

- Glasramen van Ri Coëme (1914 – 1970) Engelenkopjes
- Doopvont – Gift van de Katholieke Vrouwengilde aan de nieuwe parochie – 1956, met de bijbeltaferelen: doop van Christus - opwekking van Lazarus - Noach na de zondvloed - doortocht door de Rode Zee.
- Beeld van Maria die de rozenkrans geeft aan de heilige Dominicus
- Foto van het beeld van Dominicus dat op basis van wetenschappelijk onderzoek gemaakt werd en dat zich in Bologna in de kerk bevindt waar Dominicus op 6 augustus 1221 overleden is.
- Obituarium met de namen van de 26 paters en broeders Dominicanen die op het kloosterkerkhof begraven zijn.

KERK

– GLASRAMEN

- Koor: O. L. Vrouw van de Rozenkrans met links de H. Dominicus (1170-1221) - stichtte de Orde van de Predikbroeders in 1216 en rechts de H. Catharina van Siëna (1347-1380) - uitgevoerd door Cesar Van Hevele (Gent) en geschonken door de familie De Gryse.
- Doksaal: Christus Koning (feest ingesteld door Pius XI in 1925 - laatste zondag van het kerkelijk jaar) met links de H. Albertus de Grote (ca. 1200-1280 - heilig verklaard in 1931 door Pius XI en uitgeroepen tot kerkleraar) en rechts de H. Thomas van Aquino (ca. 1225-1274) uitgevoerd door Cesar Van Hevele (Gent) en geschonken door de familie Dewijn.

– KOOR

- Schilderij van de H. Dominicus (met een ster boven het hoofd) en van de H. Thomas van Aquino (met een ster op de borst) door Willy Minders. Beide schilderijen zijn ingekaderd in een marmeren lijst. Voor het schilderij van de H. Dominicus stond de jonge pater Dewijn model. Deze schilderijen prijkten vroeger boven het koorgestoelte dat oorspronkelijk langs de zijwanden geplaatst was.
- Koorbanken
- Gedenksteen van de 1ste steenlegging in 1941
- 17 vanen uit de vlaggen die gebruikt werden bij de jaarlijkse Rozenkransprocessie in Gent, gerestaureerd door pater Raymond Van Wassenhove. Ze stellen 17 Dominicaanse heiligen voor.

– BEELDHOUWWERKEN OP HET KOOR

- Van Raf Mailleux (1916-1996): Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans -H. Hart - Christus aan het kruis
- ACHTER IN DE KERK
 - Kruisweg (1944) van Willy Minders (1913-1977)
 - Twee nissen met links een beeld van Maria met de Rozenkrans en rechts de H. Antonius
- ZIJGANG
 - Christus op de koude steen: oorspronkelijk was het beeld beplasterd en geverfd. Raf Mailleux bracht het terug in zijn oorspronkelijke staat.
 - In een nis vooraan: beeld van de H. Barbara, van pater Jan Bultynck, patroonheilige van de Mijnwerkers-Brancardiers.
 - Kruisweg van Albert Servaes- geschonken door Gerard Vannes en Lèneke Craenen.
- ZIJ-ALTAAR
 - In het zijaltaar vinden we een verwijzing naar een dominicaanse legende: Kort voor de geboorte van haar zoon droomt Juana de Aza, dat zij het leven zal schenken aan een kleine hond die een fakkel in de bek draagt waarmee hij heel de wereld in vuur en vlam zet. Door deze populaire legende wordt de (later wit en zwart gevlekte wind)hond een van de belangrijkste attributen van Dominicus. We vinden dit attribuut ook terug bij het beeld van de heilige Dominicus aan het orgel. (Ook de moeder van Bernardus van Clairvaux voelde tijdens de zwangerschap in een droom een blaffende hond in haar lichaam)
- WEEKKAPEL
 - Beelden van pater Jan Bultynck
 - Christusbeeld boven het altaar: pater Jan Bultynck (2007) uitgevoerd in afzelia en gemaakt naar een gekend beeld "Le Vieux Bon Dieu de Tancremont, een romaans Christusbeeld uit de 9de eeuw
 - Rozenkransretabel van Marc De Groot (1954). Bij het sluiten van het klooster in Gent in 1999 werd dit retabel in bewaring gegeven aan het klooster te Genk. Bij het vertrek van de paters dominicanen in 2013 werd het in eigendom geschonken aan de kerkfabriek. Centraal zien we Maria met kind. De knielende Dominicus ontvangt de rozenkrans. Links zien we de engel Gabriël. Rechts worden boven elkaar twee taferelen uitbeeld: drie dominicanen met bloem (drie geloften?) en een huisgezin. De verschillende taferelen zijn onderling verbonden met drie opvallende attributen die verwijzen naar de bijbelse verlossing: de boom des levens, de kronkelende slang, stromend water.
- PANDGANG
 - Beeld van de H. Albertus de Grote, de patroonheilige van het Genkse klooster, dat aangebracht was boven de toegangspoort van het voormalige klooster- Raf Mailleux

b) Bouwfysische toestand

De algemene toestand van de kerk is redelijk goed (zie verslagen van Monumentenwacht dd. oktober 2020 en april 2023).

De gevels, het dak en het torendak zijn recentelijk hersteld en gerestaureerd.

Elektriciteit werd vernieuwd in 2022.

Vervanging van de verwarmingsinstallatie en schilderen van het plafond zijn op korte termijn noodzakelijke investeringsuitgaven in het kader van de instandhouding. Tevens is het vereist om het gebouw te voorzien van een keuken, stockeringsruimte en up to date sanitaire voorzieningen.

c) Architecturale mogelijkheden

De kerk heeft veel architecturale mogelijkheden. Het is een grote ruimte met talrijke nevenruimtes (een grote sacristie, een weekkapel, een ruim secretariaat, en een pandgang aan de kerk gekoppeld). Ook de zijbeuken zijn bruikbaar. De vier laatste rijen kerkbanken zijn verwijderd, zodat er een grote multifunctionele ruimte gecreëerd is en met verbinding naar de pandgang.

In de pandgang is er rolstoeltoegankelijk sanitair.

2.12.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Termien is een woonwijk, dicht bij het centrum van Genk.

Het kerkgebouw is zeker een landmark en heeft een centrale ligging in de wijk Termien. Bovendien heeft het heel wat parkeerplaatsen en is ze goed bereikbaar met fiets en openbaar vervoer (bushaltes van 2 lijnen liggen op enkele meters van de kloosterkerk).

2.12.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- 1 mis op dinsdagmorgen
- 1 weekendmis op zondag
- wekelijks enkele momenten van open kerk
- 8 augustus feest van de H. Dominicus
- 7 oktober feest van O.L.Vrouw van de Rozenkrans
- Processie naar het kloosterkerkhof op 8 augustus en 1 november
- Doopsels, eerste communie, vormsel, huwelijken en uitvaartdiensten
- Schoolvieringen (zoals Kinderzegen met Lichtmis, begin en einde van het schooljaar)
- Bijbelse installaties
- Tentoonstellingen en boekvoorstelling
- Er is mogelijkheid tot vergaderen, repetitie koren, concerten

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Pastorale Eenheid - Federatie	Parochie	Kerk	Toekomstvisie
Emmaüs	Genk-Centrum	Sint-Martinus	Dekenale kerk Zondagskerk Valorisatie: open kerk Nevenbestemming in de crypte
Emmaüs	Bret-Gelieren	Onze-Lieve-Vrouw van Fatima	Eredienst Nevenbestemming in de tijd: concertkerk
Emmaüs	Kolderbos-Langerlo	Maria-Moeder van de Kerk	Herbestemming Covida, met verankering van een kapel (5 jaar eredienst, 25 jaar openbare kapel)
Emmaüs	Sledderlo	Sint-Jozef	Nevenbestemming in uitvoering Eredienst
Sint-Barbara	Waterschei	Christus Koning	Zondagskerk Valorisatie: catechesekerk – open kerk – cultuur
Sint-Barbara	Zwartberg	Sint-Albertus	Eredienst Valorisatie: open kerk Nevenbestemming van de ruimte (zaal en lokalen) onder de kerk
Sint-Barbara	Hoevenzavel	Sint-Jozef-Werkman	Neven- of herbestemming
Genk-West	Winterslag	Heilig Hart	Zondagskerk Valorisatie: open kerk?
Genk-West	Boxbergheide	Sint-Jan Baptist de la Salle	Eredienst Valorisatie Nevenbestemming
Genk-West	Bokrijk	Maria Goretti	Reeds gerealiseerde nevenbestemming met doorgroeimogelijkheid naar herbestemming
Genk-West	Winterslag	Sint-Eventius	Voorlopig eredienst, in voorbereiding op herbestemming
Genk West	Termien	Onze-Lieve-Vrouw Rozenkrans	Eredienst Valorisatie Neven- of herbestemming

DE KERKEN VAN PASTORALE EENHEID EMMAÛS GENK-ZUID

Sint-Martinus Genk-Centrum

Dekenale kerk van dekenaat Genk:

- dekenale vieringen, zoals de jaarlijkse verdeling van het Vredeslicht;
- vieringen i.s.m. Stad Genk, zoals 1 mei feest, Te Deum (21 juli), herdenking oorlogsslachtoffers (11 november).

Zondagskerk van pastorale eenheid Emmaüs Genk:

- centrale vieringen voor de pastorale eenheid, zoals de Kerstnachtmis en de Paaswake;
- eucharistie en sacramenten;
- schoolvieringen.

De Sint-Martinuskerk is en blijft een open kerk, met een actieve werking om publiek aan te trekken:

- de Sint-Jozefskapel is dagelijks open;
- de grote kerk wordt tijdens de zomermaanden opengesteld, met jaarlijks een nieuwe tentoonstelling; en tevens in de kerstperiode, met een unieke kerststal;
- bij gelegenheid een concert (gekoppeld aan het prachtige orgel).

De lokalen van de Crypte bieden een mooie accommodatie voor:

- catechese-activiteiten van parochie, pastorale eenheid en dekenaat;
- vergaderlokalen voor verenigingen, organisaties en particulieren.

Onze-Lieve-Vrouw van Fatima Bret-Gelieren

De OLV van Fatimakerk blijft belangrijk voor de eredienst in de pastorale eenheid Emmaüs Genk:

- eucharistie en sacramenten;
- schoolvieringen;
- een bijzondere focus op kind- en gezinsvriendelijke liturgie (waartoe de kerkruimte zich bijzonder goed leent);
- catechesekerk.

De OLV van Fatimakerk wil zich in de toekomst nog meer profileren als concertkerk:

- op dit moment vinden koren en ensembles reeds vlot de weg naar deze grote kerk, met een zeer geschikte akoestiek;
- sinds 1 februari 2024 beschikt de kerk (i.s.m. stad Genk) daarenboven over een vleugelpiano, waardoor de kerk nog interessanter wordt voor muzikale evenementen;
- er zijn nog mogelijkheden om de lokalen achter de kerk uit te bouwen tot een degelijke en functionele backstage.

Maria-Moeder van de Kerk Kolderbos-Langerlo

De kerkraad is zich ervan bewust dat het gebruik van het kerkgebouw betreffende eredienst onvoldoende is om de kerk een duurzame toekomst te bieden. Een grote troef zijn de ruime gronden in blauwe zone rondom de kerk, die eigendom zijn van de kerkfabriek. Daarom heeft de kerkraad een project opgestart, in samenwerking met het Platform Toekomst Parochiekerken. Zo zijn we in contact gekomen met het Kenniscentrum Wonen-Welzijn-Zorg, dat samenwerkt met Inclusive Invest en Hefboom. Dezen hebben een voorstel uitgewerkt voor een haalbaarheidsonderzoek, dat in de eerste maanden van 2024 werd uitgevoerd in een cofinanciering van kerkfabriek en Stad Genk.

Als resultaat van dit onderzoek is er een principsovereenkomst opgesteld met Covida, dat de kerk wil overnemen om er vanaf 2026 haar Kunsten- en Muziekcentrum in onder te brengen. De hal van de huidige kerk zal op dat moment worden ingericht als kapel, waar de parochie nog 5 jaar kleinschalige erediensten kan houden en die minstens 25 jaar behouden wordt als openbare kapel.

Sint-Jozef Sledderlo

De verbouwwerken in functie van de realisatie van een nevenbestemming in de tijd zijn in september 2024 gestart (voorziene einddatum: december 2025).

Het resultaat zal zijn: een kleinere zeer eigentijdse liturgische ruimte, naast een multifunctionele socio-culturele ruimte. Deze laatste zal door een aparte vzw worden beheerd.

De liturgische ruimte zal in eerste instantie voor de eredienst worden gebruikt:

- eucharistieviering (of woord- en communiedienst) op zaterdagavond
- uitvaarten, huwelijken, doopsels

Daarnaast is de liturgische ruimte uiterst geschikt voor bredere spirituele activiteiten, zoals yoga, meditatie, ...

De Sint-Jozefskerk van Sledderlo blijft belangrijk voor de christelijke aanwezigheid in Genk-Zuid.

DE KERKEN VAN PASTORALE EENHEID SINT-BARBARA GENK-NOORD

Christus-Koning Waterschei

Zondagskerk van pastorale eenheid Sint-Barbara Genk:

- centrale vieringen voor de pastorale eenheid;
- eucharistie en sacramenten.

Catechesekerk:

- aansluitend bij de zondagsmis: catechese-activiteiten voor zowel communicanten als vormelingen.

De Christus Koningkerk is een open kerk:

- dagelijks open van 8.30 uur tot zonsondergang.

Valorisatie:

- bij gelegenheid een concert.

Sint-Albertus Zwartberg

De Sint-Albertuskerk is in de pastorale eenheid Sint-Barbara Genk de 'tweede kerk' voor erediensten.

De Sint-Albertuskerk staat steeds open voor het gebruik van de kerk voor:

- alle mogelijke liturgische vieringen
- alle mogelijke andere bijeenkomsten, concerten, voorstellingen enz. ... steeds bekeken vanuit een kerkelijk standpunt.

Om een breder gebruik te realiseren van het gebouw zijn er verschillende studies lopende. Door de ideale centrale ligging tussen de verschillende wijken en fietsroutes geeft dit veel mogelijkheden.

- Gebruik maken van de grote feestzaal gelegen onder de kerk met aan beide zijden mogelijkheden tot grote deuren/glaspartijen.
- In gebruik nemen van de verschillende lokalen gelegen onder de kerk voor de jeugd en/of andere verenigingen.
- Centraal secretariaat voor de Pastorale Eenheid Sint-Barbara Genk.

Het stadsbestuur wenst betrokken te worden bij de eventuele ontwikkeling van nieuwe activiteiten in de ruimtes onder de kerk.

Er wordt ingezet op verduurzamen en duurzaamheid in het algemeen.

Het verslag van monumentenwacht in maart 2023 samen met een veiligheidsadvies van de brandweer te Genk in maart 2023 maakt dat er verschillende punten in behandeling zijn i.v.m. veiligheid, toegankelijkheid, onderhoud en zinvolle invulling van het gehele gebouw. Dit met oog op de driepoot duurzaamheid waarin milieu, maatschappij en economie in evenwicht moeten zijn. Dit wordt ook wel de *triple bottom line* genoemd. En tegelijkertijd gaan naar een positieve rol in de gemeenschap.

Energie-efficiëntie:

- Laadpalen, dit voor de werknemers van de onmiddellijk nabijgelegen Sint-Albertusschool, de buurtwerking en de wijkbewoners met hybride of zelfs elektrische wagens die geen laadmogelijkheden aan huis hebben.
- Zonnepanelen, dit door de ideale ligging van het gebouw met een groot zuid-gericht dak.

Waterbesparing:

- Plaatsen van laag doorlatende kranen en toiletten
- Mogelijkheden bekijken naar opvangen van regenwater

Sint-Jozef-Werkman Hoevenzavel

De kerk van Sint-Jozef-Werkman te Hoevenzavel komt in aanmerking voor een neven- of een herbestemming.

Het stadsbestuur heeft plannen voor de Minderbroederssite, het gebied in de buurt van de Hoevenzavellaan en de Onderwijslaan. De ambitie is om de buurt op te waarderen en volop in te zetten op aangenaam wonen. “In 2014 werd voor de Minderbroederssite een masterplan opgemaakt,” legt burgemeester Wim Dries uit. “Het voorbije jaar werd dit plan bijgestuurd naar de kwaliteitseisen en noden die vandaag spelen. Resultaat is een startnota die de inhoudelijke basis vormt voor de opmaak van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan Minderbroederssite. Dit RUP zal het geldende bestemmingsplan (BPA) wijzigen naar een bestemming die het juridisch kader zal zijn voor de nieuwe gewenste ontwikkeling.” “Met dit RUP blijven de huidige activiteiten van verenigingen in de buurt mogelijk en willen we nieuwe ontmoetingen in de wijk vergemakkelijken,” vertelt schepen van Ruimte, Toon Vandeurzen. “We willen plaats creëren om aangenaam te wonen en waar je fijn buiten kan vertoeven. Kinderen moeten hier veilig kunnen geraken en spelen. Het spreekt voor zich dat de speeltuin in het centrum van de site wordt behouden. Ten slotte zal er ruimte zijn voor groen en water.” In de startnota krijgt het gebied een ‘centrale ruggengraat’, ingebed in een groen hart. Bedoeling is om gemotoriseerd verkeer zo buiten deze zone te houden. Er wordt een centrale doorsteek voorzien die enkel toegankelijk is voor voetgangers en fietsers. Een publieke parking maakt dat er ruimte is voor iedereen die op de site woont of moet zijn. In het voortraject worden de parkeerbehoefte en de impact van de nieuwe ontwikkelingen op de bestaande weginfrastructuur grondig onderzocht. De startnota, die is goedgekeurd door het schepencollege, is de eerste fase van een traject waarvan men verwacht dat het plusminus twee jaar in beslag neemt. Het voorontwerp van het RUP maakt onderdeel uit van de publieke raadpleging die momenteel loopt. De goedkeuring van het RUP zorgt voor een geëigende bestemming met bijhorende stedenbouwkundige voorschriften. Ook worden zo de belangrijkste ruimtelijke krachtlijnen juridisch vastgelegd. Vervolgens zal deze site (het gedeelte in eigendom van de stad) via een verkoop onder voorwaarden verkocht worden. Met uitzondering van de kerk en het klooster - zij blijven eigendom van Stad Genk. Toekomstvisie kerk Hoevenzavel wordt in het licht gehouden van de nieuwe ontwikkeling van het toekomstig RUP Minderbroederssite Hoevenzavel. Er wordt ook overlegd met de dienst Cultuur die beheerder is van het verenigingshuis.

We hopen dat uit dit traject een zinvolle nevenbestemming voor de kerk naar voren komt. De kerkraad wil er zich voor inzetten om zo lang mogelijk eredienst mogelijk te maken in deze kerk.

Het stadsbestuur heeft de intentie om de kerk te verkopen. Er zijn reeds meerdere geïnteresseerden.

Er wordt tijdig overleg gepleegd met kerkfabriek, parochie en omwonenden.

DE KERKEN VAN FEDERATIE GENK-WEST

Heilig Hart Winterslag

De H. Hartkerk is de zondagskerk van de federatie Genk-West. Het is dan ook de bedoeling dat eredienst en aanverwante functies op lange termijn hier behouden blijven en dat de nodige onderhoudsinvesteringen hiervoor gegarandeerd blijven.

Gezien de grote kost voor de gemeenschap staan we zeker open voor een breder gebruik voor religieuze, sociale en culturele initiatieven. Sinds de grondige renovatie van het interieur in 2019 is de ruimte zeer geschikt voor aangepaste culturele manifestaties. Vermits de Heilig Hartkerk gelegen is op het fietsknooppuntennetwerk, willen we bekijken hoe we ze in de toekomst meer kunnen openstellen voor het publiek.

Sint-Jan Baptist de la Salle Boxbergheide

De kerk van Boxbergheide wordt in eerste instantie gebruikt voor eredienst, aanvullend op de zondagskerk.

De kerk wordt reeds breder gebruikt:

- schoolvieringen
- grote liturgische vieringen van de parochie Bokrijk: eerste communie, uitvaart, ...
- evenementen: tentoonstelling, concert, ...

De kerk is gedeeltelijk een open kerk (op bepaalde tijden).

In zaal Sint-Jan en de winterkapel vindt de catechese plaats. Er is vergaderruimte voor de parochiale organen en voor verenigingen.

De kerkfabriek engageert zich om verder te zoeken naar vormen van valorisatie en van een mogelijke nevenbestemming.

Maria Goretti Bokrijk

In de kerk van Bokrijk is reeds een verregaande nevenbestemming gerealiseerd: de grote kerkruimte is afgestaan aan de school en omgevormd tot turnzaal. De liturgische vieringen vinden nu plaats in de voormalige weekkapel. Voor grotere vieringen (eerste communie, uitvaart, ...) wijkt de parochie uit naar de kerk van Boxbergheide.

Door deze verregaande nevenbestemming is de toelage van de stad aan de kerkfabriek zeer laag.

Daarom is de keuze om de huidige nevenbestemming aan te houden. Al valt een herbestemming op langere termijn niet uit te sluiten.

Sint-Eventius Winterslag

De kerk blijft voorlopig voor erediensten. We starten een proces op met het oog op herbestemming, met actieve deelname van de stad.

Onze-Lieve-Vrouw Rozenkrans Termien

De kerk van Termien wordt in eerste instantie gebruikt voor eredienst, aanvullend op de zondagskerk.

De kerk wordt reeds breder gebruikt:

- schoolvieringen;
- tentoonstellingen.

De kerkfabriek engageert zich om verder te zoeken naar vormen van valorisatie en van een mogelijke neven- of herbestemming.

Daar de kerk eigendom is van de stad, is ook het stadsbestuur betrokken partij. Het stadsbestuur zal in overleg treden met de kerkfabriek en de zoektocht naar neven- of herbestemming mee ter hand te nemen.

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

- a) Het CKB dringt erop aan dat – bij trajecten van neven- of herbestemming – de plaatselijke gemeenschap actief wordt betrokken.
- b) In eerste instantie ligt het initiatief bij de plaatselijke kerkfabrieken, in overleg met parochieteam en de lokale gemeenschap. Tijdens het proces worden het CKB en de stad en het bisdom betrokken in het overleg.
- c) Indien het plaatselijke initiatief niets of onvoldoende oplevert, kunnen het CKB, de stad en het bisdom het kerkfabriek ondersteunen om een traject op te starten.
- d) De doelstelling is dat aan het einde van het meerjarenplan 2026-2031 er wezenlijke vooruitgang is geboekt in het realiseren van de neven- of herbestemming van de hiertoe aangeduide kerken.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van bisdom Hasselt en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maanden van elke nieuwe legislatuur worden vernieuwd of herbevestigd.